Božji narod i poslednji događaji: Čekajući obraćenje Jevreja i teokratiju u Izraelu

Da bismo odgovorili na važna pitanja o biblijskim proročanstvima za poslednje vrijeme koje prethodi Hristovom drugom dolasku, a koja uzrokuju veliku zbrku u religijskom svijetu, poslužićemo se primjerom tumačenja koje daje jedan poznati publicista na našim prostorima. Riječ je o mini seriji od četiri predavanja pod nazivom „Poslednji događaji“ koja je održao gdin Miroljub Petrović, geolog, kontroverzna ličnost, ali i osoba širokog obrazovanja i razvijenih teoloških shvatanja. Petrović je, dakle, zagovornik obnove teokratije u državi Izrael kao, po njemu, poslednjeg najvećeg svjedočanstva o Bogu pred Drugi Hristov dolazak. On takođe vjeruje u cionističke planove za izgradnju trećeg hrama u Jerusalimu u kojem bi se opet upražnjavao žrtveni sistem. Pošto to nije nova teologija, iako Petrović ima i neka svoja gledišta koja odstupaju od opštih vjerovanja Mesijanskih Jevreja i sličnih projevrejskih vjerskih zajednica, veoma je važno znati odakle ona potiče. U videu pod naslovom Dispenzacionalizam – ostavljena teologija možete se kratko upoznati sa tim. Kako je Petrović došao do prihvatanja ove teorije, priča je za sebe, ali nesumnjivo da je to prihvatio još kao član Adventističke crkve pod uticajem struje koja zagovara takva gledišta, inače vrlo popularne u protestantskom svijetu.

Stoga je naš zadatak da razjasnimo ova pitanja. Naravno standard ispravnosti u procjenama biće Sveto pismo. Nakon uvoda u razumijevanje proročanstava i kraćih komentara na pomenuta predavanja, bavićemo se pitanjem razumijevanja identiteta Božjeg naroda.

Pravilno razumijevanje proročanstva

Velika važnost poslednjih događaja u istoriji planete Zemlje koji se očekuju da se dese prema biblijskim proročanstvima prije neposredne

Božje intervencije odnosno Hristovog drugog dolaska navela je mnoge na proučavanje. Različite vjerske zajednice i pravci kojima je osnov vjere Sveto pismo (Stari i Novi savez ili samo jevrejski Tanah), imaju razne verzije tumačenja najavljenih događaja. Odmah da istaknemo da jedini ispravan pristup mora biti istorijski, najprije iz razloga jer vrijeme teče linearno a tako i određene faze Božjeg Plana spasenja, i drugo, što sami sveti spisi to nedvosmisleno potvrđuju.

Dvije glavne knjige koje obiluju proročanstvima koja sežu do posletka vremena i konačne realizacije Plana spasenja su Knjiga proroka Danila i Otkrivenje. Naravno treba uzeti u obzir i sva druga proročanstva koja se tiču prošlosti, sadašnjosti i budućnosti.

Proročanstva su nadahnute poruke; otkrivenje božanske volje i namjere. Veoma važno je razumjeti da svrha božanski nadahnutih proročkih objava nije fatalizam kao što je to slučaj sa okultnim tipovima proroštva (vidi: 1. Samuelova 28:7-20), već predočavanje Božjih namjera i davanje smjernica u cilju popravljanja i vraćanja Bogu. Proročanstvo može biti predskazivanje nečega što će doći, nadahnuta moralna pouka ili izraz božanske namjere. Proročke vizije budućnosti moguće su zbog Božjeg sveznanja i predznanja. Kako je centralna tema Svetog pisma Božji plan spasenja, sasvim je razumljivo da je najveći dio proročanstava koncentrisan na Mesiju, Spasitelja.

Dakle, proročanstva su veoma važna iz dva ključna razloga:

1) Omogućavaju nam uvid u buduće događaje i konačan ishod borbe između dobra i zla, uključujući i obećanje vječnog života na obnovljenoj Zemlji.

2) Služe kao jedno od najvećih svjedočanstava u validnost Biblije kao bogonadahnute objave čovječanstvu. *„Sjetite se prošlosti davne, da sam ja Bog, da nema drugog Boga i da niko nije kao ja; onaj koji kazuje od početka, ubuduće i od ranije ono što se još nije zbilo, govoreći: Moj savjet će se potvrditi i učiniću što želim.“* (Isaija 46:9, 10)

Prema svojoj svrsi, proročanstva se mogu podijeliti u tri kategorije:

1) Proročanstva Božje volje (na primjer, dolazak i misija Mesije, Sud Božji, kraj grijehu, obnova Zemlje…)

2) Proročanstva Božjeg predznanja (sve objave koje se odnose na razne događaje koji proističu kao rezultat namjera i planova zemaljskih sila, a koji, dakle, nisu plod Božje volje, već posljedica pobune).

3) Uslovna proročanstva (prorok objavljuje šta će se dogoditi ukoliko se bude sprovodila Božja volja ili uputstva, i šta će se desiti ako to ne bude slučaj).

Klasičan primjer uslovnih proročanstava u formi blagoslova za poslušnost i prokletstva za neposlušnost dat je upravo jevrejskom narodu u 5. Mojsijevoj 29-31. glava.

Dakle, pored objektivnog istorijskog pristupa u tumačenju, potrebno je imati na umu kontekst cijelog Svetog pisma i razumjeti osnove teologije i Božje namjere za čovječanstvo, bez pristrasnosti i miješanja popularnih dogmi i učenja raznih crkava za koje je očigledno da se nalaze u otpadu. Na ovakav stav nas ohrabruje sama Božja Riječ, čije istorijske pouke su od najvećeg značaja.

Konačno, kad Bog bude intervenisao, ko je Njegov narod koji prima spasenje i ulazi u novi, vječni život? Možemo li mi danas da povučemo liniju razdvajanja i dokle?

U potrazi za odgovorima, počećemo sa kraćim primjedbama i zapažanjima u pomenutim predavanjima Miroljuba Petrovića.

Poslednji događaji 1/4: *Plan uništenja*

Treba istaći da je gdin Petrović prilično upućen u postojeće stanje u svijetu i sistem obmane koji se nameće čovječanstvu. Međutim, očito je da se njegovi teološki stavovi zasnivaju na konceptu dominacije Izraela ili vjerovanjima tzv. mesijanskih Jevreja, rabina i donekle samostalnih tumačenja Biblije, što poslednje događaje projektuje na Izrael i navodno stvaranje nove teokratske države kao „poslednjeg svjedočanstva svijetu“.

U prvom dijelu Petrović pravilno naglašava ogromnu razliku

između koncepta biblijske zajednice i današnjih crkava koje su dio svjetovnog sistema koji promoviše plan uništenja.

Poslednji događaji 2/4: *Obraćenje Izraela*

U drugom predavanju Petrović se fokusira na izlazak iz Egipta kao najveći i najdetaljnije opisan događaj u Bibliji. Analogno tome, pred sam kraj vremena Bog će opet slično intervenisati i izbaviti rasijani Izrael. Predavač takođe naglašava važnost redosleda i prioriteta biblijskih knjiga: Tora (Učenje), istorijske knjige, zatim 15 proročkih knjiga koje se bave opisom Božjih kazni zbog otpada i obećanja o oslobođenju (izlazak iz vavilonskog ropstva, prvi i drugi Hristov dolazak i konačno veliko izbavljenje). Zanimljivo je da ovdje ne pominje aspekte trećeg Hristovog dolaska i konačne realizacije Plana spasenja kojim obiluju ove proročke knjige, nezavisno od toga koliko su sami proroci bili svjesni te činjenice. To znači da želi projektovati konačno oslobođenje na doslovni Izrael koji će Bog okupiti pred kraj vremena. On citira tekstove iz Isaije i Jeremije koji govore o obnovi. Ta obnova uključuje i gradnju novog hrama i vraćanje službe u njemu. Naravno, ovdje postaje jasno da bi bez hrama sabiranje Jevreja u Izraelu bilo prilično besmisleno. Prema Petroviću, ko u to ne vjeruje, on propovijeda „miki maus“ teologiju. On dalje tvrdi da Bog prije svega govori Jevrejima pa onda drugim narodima preko njih. Isus je došao zbog Izraela, a Novi Zavjet je takođe pisan za Jevreje. Petrović zaključuje da se proročanstva iz Danila i Otkrivenja ne mogu razumjeti ako se prethodno ne prihvati najveći od svih događaja – veliko obraćenje Izraela. Kasnije ćemo se opet vratiti na ovaj predmet.

Poslednji događaji 3/4: *Danilo i Otkrivenje 1. dio*

U trećem predavanju, Petrović ističe da su istorijska tumačenja proročanstava iz Danila i Otkrivenja tačna, ali da svako od njih ima dvojaku primjenu i da se takođe odnose na završne scene ili period od obraćenja Jevreja do Hristovog drugog dolaska. Blizinu ovakvog

razvoja situacije Petrović dokazuje promjenom odnosa između stvarnih (i rivalskih) vladara svijeta – masonerije i katoličkih tajnih redova, jer Katolička crkva stavlja sve pod svoju kontrolu. Cijeli svijet se ujedinjuje u pobuni protiv Boga. Jedini koji neće prihvatiti taj koncept su Jevreji. Kao dokaz u prilog ovoj tvrdnji, Petrović ističe privrženost Jevreja biblijskim načelima, čak i na primjeru jednog sataniste koji drži Šabat, košer i dr.

Sedam truba iz Otkrivenja najavljuju Hristov dolazak: rat, uspostavljanje novog kralja (Hrista) i sabor pred Gospodom (tipologija Starog Zavjeta). Sedma truba označiće početak sedam zala koja nastupaju nakon kraja vremena milosti. Sedam pečata se uklapaju od šeste trube (poslednje šanse za pokajanje za rijetke koji će to još htjeti) do kraja vremena milosti. U tom dijelu se pečate i 144.000.

Poslednji događaji 4/4: *Danilo i Otkrivenje 2. dio*

U svom završnom predavanju, Petrović tumači proročke periode iz Otkrivenja i Danila, koji, po njemu, imaju doslovnu primjenu u poslednjim događajima. 42 mjeseca (Otkrivenje 11:2 i 13:5) gaženja Jerusalima i proganjanja Božjeg naroda počinju u 6B i završavaju se Hristovim dolaskom. 1260 dana (Otkrivenje 11:3) je vrijeme propovijedanja dva (doslovna) svjedoka koji će biti ubijeni u Jerusalimu i vaskrsnuti posle 3 i po dana (u polovini sedmice iz Danila 9:27), dok drugi period od 1260 dana (Otkrivenje 12:6) skrivanja žene (izraelskog) naroda u pustinji je vrijeme njihovog čuvanja, zatim slijedi rat na Nebu između Hrista i Sotone (Otkrivenje 12:7-10; 11:15), i još 3 i po vremena za 7 zala. Interesantno je da Petrović pomazanika koji se pominje u Danilu 9:27 poistovjećuje sa onim ko postavlja gnusobu.

Sjeverni i južni kralj iz Danila 11 su stvar budućnosti, kao i „Mali rog“ koji ukida tamid u obnovljenom hramu i postavlja gnusobu pustošnu (zasijedanje Sotone u hramu). 1290 dana (Danilo 12:11) je period od ukidanja žrtve svagdašnje do postavljanja gnusobe pustošne. Gnusoba se uspostavlja pred sam kraj vremena milosti. 1335 dana

(Danilo 12:12) takođe treba da počnu od ukidanja žrtve svagdašnje, tako da bi tri i po vremena trebali da predstavljaju tih 45 dana (od 1290 do 1335).

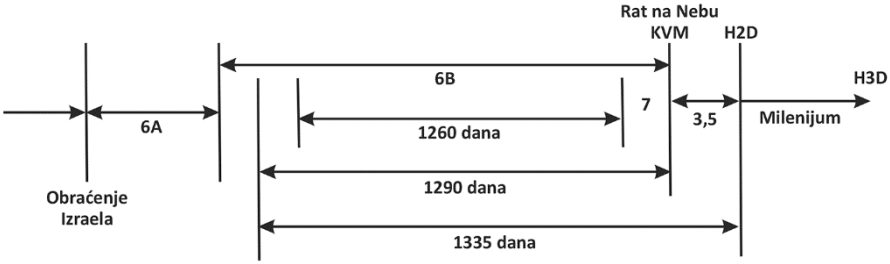

Sl. 1 – Grafički prikaz poslednjih događaja prema M. Petroviću

Skraćenice:
6A = Period od obraćenja Izraela do šeste trube
6B = Period od šeste trube do kraja vremena milosti
KVM = Kraj vremena milosti
H2D = Hristov drugi dolazak
H3D = Hristov treći dolazak

Zvijeri opisane u Danilu 8, jarac i ovan, su dvije zvijeri iz Otkrivenja 13 koje, u istorijskom tumačenju, jesu grčki i persijski kralj, ali u poslednje vrijeme biće neki drugi. Detalji za četiri roga iz iste glave dati su u Danilu 7.

U dodatku četvrtog predavanja, Petrović pominje i 2300 večeri i jutara iz Danila 8:14 koje primjenjuje na čišćenje svetinje tj. hrama u Jerusalimu. Ovaj period (koji navodno može značiti i 1150 dana) dotiče Drugi Hristov dolazak.

Bludnica iz Otkrivenja 17. glava je vavilonska otpala religija koju je prihvatilo hrišćanstvo, oličena u Rimo-katoličkoj crkvi. Petrović se zadržava na 10. retku i kaže da je „kralj koji vlada (koji jeste)“ mali rog koji priprema teren za onog koji nije došao (Sotonu).

Konačno Petrović se osvrće na 144.000 i kaže da će u 12 plemena biti i ne-Jevreja koji će se *priključiti* tim plemenima.

Kratak osvrt na pomenuta predavanja

Sve u svemu, jedna teološka zavrzlama koja djeluje kao jedan prilično nevješto izvađeni i uveličani dio iz ukupne panorame događaja koje su najavili biblijski proroci. Kao što je gdin Petrović naglasio, veliki uvod u sav ovaj scenario koji je dao treba da bude obraćenje Jevreja, formiranje teokratske države Izrael praćeno Božjim čudima koja je pretvaraju u mjesto za život nalik Edenu, i podizanje trećeg hrama prema opisu iz knjige proroka Ezekijela.

Ali šta da radimo ako scenario obraćenja Jevreja, od kojeg očito zavisi cijela ova projekcija nije tačan? U praksi to bi bilo kao da čekamo voz na potpuno pogrešnoj stanici. Ukoliko ovaj scenario nije tačan, on je sudbonosno opasan za sve koji vjeruju u njega. Pod pretpostavkom da cionisti i druga tajna društva, u saradnji i uz odobravanje katoličke crkve, Amerike i protestantskih crkava sagrade treći hram u Jerusalimu, da li bi to bilo ispunjenje ovog scenarija? Naprotiv, obmana bi tada bila potpuna i značila vječnu propast za mnoge duše.

Stoga moramo prije svega ustanoviti koga Bog naziva svojim narodom i kako se taj narod uklapa u opisane proročke periode, gdje se njihova (uslovno rečeno) sudbina preklapa sa silama koje su Božji neprijatelji, na koji način Bog očekuje da se objavi Plan spasenja, da li je zaista prorečeno podizanje trećeg hrama, kakav je odnos hrama i Hristove misije, i još puno toga što će nam pomoći da napravimo jednu širu sliku, oslobođenu, koliko god je to moguće, svih dogmi, predrasuda i neutemeljenih teoloških stavova.

Božji narod – ko je to?

Ako pođemo od stvaranja planete Zemlje i čovjeka, vidimo da su ljudi stvoreni po Božjem obličju, da odražavaju Njegov karakter, kreativnost i ljubav u domenu stvorenja koji im je dat. Popustivši kušanju palog anđela Lucifera, ljudi su ulaskom u koncept dobra i zla prekršili Božji moralni Zakon, što je poremetilo cijeli poredak i izazvalo niz negativnih posledica. Bog je tada objavio aktivaciju Plana spasenja,

kao šansu za pale ljude da ponovo povrate izgubljeni status. Ovdje je vrlo važno da razumijemo **kako** je Bog planirao spasenje za čovjeka.

Čovjek spasava Božjom pripravom. Bog jeste sve obezbijedio, ali taj plan predviđa aktivno sudjelovanje čovjeka. U kom smislu? Prvo, čovjek ima slobodnu volju i mogućnost izbora, jer Božji poredak ne uključuje prisilu. Drugo, i još bitnije, u položaju kada zbog grijeha direktna komunikacija sa Stvoriteljem nije moguća, čovjek prihvata Božji Plan spasenja i Njegovo vođstvo **vjerom**.

Postavlja se pitanje: kakva je to vjera? To je vjera koja počiva na Božjim obećanjima i Njegovoj objavi, vjera koja prati Božji plan spasenja, razumna vjera koja nam pomaže da sve u životu postavimo na odgovarajuće mjesto i da imamo najšire moguće poglede na stvarnost koja nas okružuje i onu koja se ne vidi.

Posle pada, od Adama i Eve se tražila vjera u Božju pripravu. I vidimo da su oni prihvatili odjeću koju im je Bog dao (1. Mojsijeva 3:21) kao simbol buduće velike Žrtve za iskupljenje čovječanstva. Međutim, u slučaju Kaina i Abela, njihove djece, prvi put zapažamo razliku u vjeri. Ta razlika je bila vidljiva u sistemu bogosluženja. Abel je slijedio Božja uputstva i plan, dok je Kain je smatrao da može da upražnjava religiju prema svojim zamislima. *„Vjerom je Abel prinio Bogu vredniju žrtvu nego Kain, i zbog te vjere dobio je svjedočanstvo da je pravedan, jer je Bog posvjedočio da prihvata njegove darove. I zbog te vjere, iako mrtav, još uvijek govori.“ (Jevrejima 11:4)* Pavle u 11. glavi ove poslanice ističe da su svi veliki ljudi Biblije vjerom dobili svjedočanstvo da su Bogu po volji. Kain je očito vjerovao u sopstveno činjenje kao preporuku pred Bogom, što je osnov svake paganske i lažne religije, bez obzira koliko ona može imati zajedničkih ili sličnih elemenata sa pravom. I rezultat jedne takve ideologije ubrzo se pokazao u mržnji, progonstvu i ubistvu onoga koji je zaista stajao na Božjoj strani.

Kasnije vidimo da je jedan od najvećih uzroka velike kazne koja je stigla pobunjeni svijet u vidu globalnog Potopa, bio to što su oni

koji su bili na Božjoj strani (sinovi Božji tj. odvojeni Božji narod) popustili opštoj moralnoj iskvarenosti i počeli se miješati sa bezbožnicima (vidi 1. Mojsijeva 6). Treba zapaziti da se ovo događa u doba kad još nije bilo podjela na nacije i jezike i prije nego je Bog uveo zabranu incesta. Ono što je zapravo dijelilo čovječanstvo u dva tabora je vjernost ili nevjernost Bogu. Vidjećemo da je isti slučaj i u svim narednim vjekovima. Tako je samo jedna porodica bila spremna za spasenje od Potopa, spremna zato što je Noje bio, kako nam to biblijski izvještaj kaže, „pravedan i bezazlen" čovjek, koji je živio „po volji Božjoj." Da bismo shvatili kako neko pod prokletstvom grijeha može uopšte da se nazove pravednim, moramo razumjeti koncept spasenja i ulaska u savez sa Bogom. To je druga i široka tema za proučavanje. U najkraćem, ta pravednost se prima isključivo vjerom, ne može se zaraditi ni pravom prvenaštva (Kain je bio prvorođeni), dobrim djelima ili bilo kakvim činjenjem s naše strane.

Posle Potopa pominju se prve plemenske podjele. Biblija kaže da su se od Nojevih sinova „razdijelili narodi po zemlji" (vidi 1. Mojsijeva 10:32). Posle projekta prvog Vavilona, doslovne pobune protiv Boga, koji se kasnije u Bibliji uzima i kao simbol lažne religije i pometnje, zbog jezičkih barijera podjele među narodima postaju sve izraženije. Ovdje postavljamo pitanje: da li je Bog bio pristrasan prema nekom plemenu ili narodu? I odgovor je: apsolutno ne. Kako onda da shvatimo prokletstva prema pojedincima koja će kasnije uticati na cijele narode? Bog jednostavno pokazuje ljudima da nijedan grijeh, nikakvo skrnavljenje Njegovog obličja u čovjeku ne može proći nekažnjeno, i da je zakon od uzroka do posledice primjenljiv u svim slučajevima bez izuzetka. Međutim, za sve one koji su voljni vratiti se sa svojih zlih puteva, vrata Božje milosti i prihvatanja su uvijek otvorena.

U knjizi proroka Ezekijela, Bog ovo jasno ističe:

„Zato, sine čovječiji, reci Izraelovom domu: Vi kažete: 'Budući da su naši prestupi i naši grijesi na nama i u njima trunemo, kako onda možemo ostati u životu?' Reci im: 'Tako ja bio živ', govori Gospod,

'meni nije drago da onaj ko je zao umre, nego da se odvrati od svog puta i da živi. Odvratite se, odvratite se od svojih zlih puteva. Zašto da umrete, dome Izraelov?'

Sine čovečiji, reci sinovima svog naroda: 'Onog dana kad sagriješi, pravednika neće izbaviti pravednost njegova, niti će onaj ko je zao stradati zbog svoje zloće onog dana kad se odvrati od svoje zloće, kao što ni pravednik neće ostati živ zbog svoje pravednosti onog dana kad sagriješi. Kad kažem pravedniku: 'Živjećeš', a on se po uzda u svoju pravednost i počne činiti nepravdu, zaboraviće se sva njegova pravedna djela i on će umrijeti zbog nepravde koju je činio. A kad onom ko je zao kažem: 'Umrijećeš', a on se odvrati od svog grijeha i počne po stupati po pravdi i pravednosti, pa vrati ono što je u zalog uzeo, nadoknadi ono što je oteo i počne živjeti po odredbama koje život znače, ne čineći nepravdu, ostaće živ. Neće umrijeti. Svi grijesi koje je počinio biće zaboravljeni. Sada po pravdi i pravednosti postupa. Zato će ostati živ." (Ezekijel 33:10-19)

Može li biti jasnija izjava od ove?

Zašto je Bog pozvao baš Abrama da izađe iz mjesta u kojem je živio, a ne nekog drugog? Bog poziva onog ko je spreman da posluša. *„**Vjerom** je Abram, kad je bio pozvan, poslušao i otišao na područje koje je trebalo da dobije u nasledstvo. Otišao je, iako nije znao kuda ide. Vjerom se kao stranac nastanio u obećanoj zemlji kao u tuđini i živio je u šatorima sa Isakom i Jakovom, sunaslednicima istog obećanja. Jer je očekivao grad koji ima prave temelje, čiji je graditelj i tvorac Bog."* (Jevrejima 11:8-10) Vidimo da je Abramova vjera sezala znatno dalje od obećanog potomstva i nasleđa u Hananu – do konačnog ispunjenja Božjeg obećanja. Ovo je od **ključne važnosti** da shvatimo. Da je Abram u Božjem pozivu vidio samo ovozemaljske koristi, da li bi Bog bio zadovoljan njegovom vjerom? Naravno da ne bi. Šta nam daje dodatnu potvrdu da je zaista tako bilo? Prema biblijskom opisu i arheološkim nalazima, Ur Haldejski je bio mjesto koje je nudilo sve „ovozemaljske prednosti." Ali Bog nije želio da tako i tu

blagoslovi Abrama. Drugu potvrdu nalazimo kad se Lot dijelio od Abrama misleći da će mu bogata naselja jordanske ravnice donijeti sreću i uspjeh. Abrama to nije zanimalo.

Kome je u budućnosti trebalo pripasti Abramovo nasleđe? *„Od tebe ću načiniti veliki narod, blagosloviću te i učiniću da tvoje ime bude veliko; i bićeš blagoslov za druge. Blagosloviću one koji tebe blagosiljaju, a prokleću onoga ko na tebe priziva zlo, i preko tebe će se* ***blagosloviti svi narodi na zemlji****."* (1. Mojsijeva 12:2, 3; vidi takođe 22:18; 26:4; 28:14; Djela 3:25; Galatima 3:8, 9) Koji je to blagoslov u kojem će uzeti učešća svi narodi na zemlji? Da li nasleđe Hananske zemlje? Očito ne. Bog izvjesno govori o daru spasenja.

Gledano ljudskim očima, Abramov izlazak bio je besmislen, potomstva nije imao, i ništa nije ukazivalo da će se to u budućnosti promijeniti. Kad je prestala svaka realna nada, Bog mu je dao sina Isaka. Najveću potvrdu svoje vjere Abram je dao kad je poslušao Gospodnji nalog da povede na žrtvu svog jedinca na brdu Moriji. Bila je to velika slika žrtve Sina Božjega koja će uslijediti vjekovima kasnije. Apostol Pavle kaže da je Abram tada vjerovao da je Bog moćan iz mrtvih da vaskrsne (Jevrejima 11:19). Biblijska svjedočanstva ne iznose neka druga posebna obilježja Isakovog života.

Međutim, Jakov (opet onaj koji nije bio prvjenac), imao je veoma buran život. Ako bismo to htjeli sažeti u jednoj rečenici, prošao je put od varalice do Izraela – onoga koji se ustrajno bori sa Bogom (vidi 1. Mojsijeva 32:28).

I sada nalazimo na više mjesta da se Gospod predstavlja kao Bog Abramov, Bog Isakov i Bog Jakovljev (vidi Matej 22:32; 2. Mojsijeva 3:16; Djela 7:32). Zašto nije dovoljno da kaže Bog jednog od ove trojice? Jer svi oni zajedno predstavljaju različite atribute vjere i poslušnosti i ono što zapravo Bog očekuje od ljudi koji ulaze sa Njim u spasonosni savez.

Dakle, više je nego jasno da je pojam „Izrael" duhovna kategorija i da je Bog uvijek želio i želi takve naslednike (vidi Rimljanima 9.

glava!). Zašto je onda On insistirao na očuvanju čistote jevrejske nacije? Da vidimo šta Pismo govori. *„Čuvaj se da ne sklopiš savez sa stanovnicima zemlje u koju ideš, da to ne bude zamka među vama. Nego srušite njihove oltare i oborite njihove obredne stubove i posijecite njihova obredna debla. Ne klanjaj se drugom bogu, jer je Gospod Bog koji traži da se odanost iskazuje isključivo njemu. Ne sklapaj savez sa stanovnicima te zemlje,* ***jer kad budu obožavali svoje bogove i prinosili žrtve svojim bogovima, pozvaće i tebe, pa ćeš i ti jesti od njihove žrtve. Onda ćeš uzimati njihove kćeri za svoje sinove, i njihove kćeri će obožavati svoje bogove pa će navesti i tvoje sinove da obožavaju njihove bogove***.“ (2. Mojsijeva 34:12-16; vidi takođe 5. Mojsijeva 7:2-7; 12:30; 20:16-18; Jošua 23:11-16; Psalam 106: 34-43) Podsjetimo se da je miješanje sa neznabošcima (neznabošci su oni koji NE ŽELE da znaju za Boga i kao alternativu biraju razne oblike idolatrije) bio osnovni uzrok nagle propasti Božjeg pretpotopnog naroda. Isti ti principi postavljeni su pred Izraelom i pred ranom novosaveznom zajednicom (vidi 2. Korinćanima 6:14-18; Otkrivenje 14:4; 18:4).

Koliko je onda važno da se očuva cjelovitost nacije i fizičkog potomstva? U slučaju Jevreja to je bilo veoma važno zbog prethodno navedenih razloga. Šta ako se dogodi splet raznih nepovoljnih okolnosti i otpada? Da li će Bog striktno insistirati na direktnom fizičkom potomstvu? Prema proročanstvu, Mesija je imao da dođe iz Judinog plemena (vidi 1. Mojsijeva 49:10; Isaija 9:6, 7; Mihej 5:2; Matej 2:6; Luka 2:4; Jovan 7:42). Međutim, koga sve nalazimo u Isusovom rodoslovu? Nalazimo Rahavu, jerihonsku bludnicu i Rutu Moabku! (vidi Matej 1). Šta je njih dvije kvalifikovalo da se mogu ubrojiti među pretke Mesije? Svakako vjera koju su pokazale! Prema važećim Mojsijevim zakonima, to nije bilo dozvoljeno. Ali vjerom Božjom jeste (za bolje razumijevanje ovog predmeta, vidi Galatima 2, Rimljanima 3:19-31; 6:10-23; 8:2-17).

Kako je, dakle, došlo „sjeme ženino“ najavljeno još u Edenu (vidi 1. Mojsijeva 3:15)? Da li preko tjelesnih ili duhovnih Adamovih

potomaka? Svi ljudi na zemlji su Adamovo sjeme. Ali šta razlikuje „sjeme ženino“ i „sjeme zmijino“? Očigledno ne nasleđe po tijelu. „Sjeme ženino“ su duhovno novorođene osobe, jer novorođenje je uslov da bi nas Bog mogao primiti (vidi Jovan 3:3-8; Matej 22:2-14). To je moguće vjerom. *„I povjerova Abram Bogu, a On mu primi to u pravdu.“* (1. Mojsijeva 15:6; vidi takođe Rimljanima 4!) Sam Isus („obećano Sjeme ženino“) je objasnio svojim oponentima koliko vrijedi njihovo nasleđe pred Bogom (Jovan 8:31-47). Oni koji misle da bi promijenio stav sa današnjim „naslednicima“ u velikoj su zabludi.

Isus, obećani Mesija, nije „sin jevrejski“ već ga Riječ Božja naziva „Sinom čovječijim“ (Danilo 7:13; Matej 12:8; 17:9, 12; 26:24; Luka 11:30; Jovan 12:23; Otkrivenje 14:14 itd.) ili „drugim Adamom“ (vidi 1. Korinćanima 15:45-50!)

U našem razmišljanju bilo bi nekorektno zaobići još jedan važan aspekt Božjeg djelovanja preko jevrejskog naroda. To je tipološka služba, čija svrha je bila prikazivanje Plana spasenja. Da li je ta služba uvedena samo za jevrejsku naciju? Naravno da nije, već onog trenutka kad je Bog intervenisao u Edenskom vrtu da pokrije „golotinju“ (grijeh) Adama i Eve. Čime pokrije? Kožom zaklane životinje. Ta praksa se, kako vidimo, nastavlja i kasnije. Zbog opadanja fizičkih, mentalnih i duhovnih sposobnosti i potrebe da se jasno definiše obredna služba koja ukazuje na sve aspekte i faze Plana spasenja, Bog je preko Mojsija dao detaljne propise i uputstva kako to sve treba da izgleda i da se obavlja, i oni su zapisani u Tori. Svakako da je jedan tako važan prikaz zahtijevao savršeni red, organizaciju i posvećenost sudionika.

Bog je takođe dao detaljna uputstva za najvažniji dio cijelog sistema, a to je bio šator od sastanka ili kasnije hram. Koji je bio razlog njegove gradnje? *„Neka mi načine svetilište jer ću prebivati među njima.“* (2. Mojsijeva 25:8) To je slika velikog i vječnog prebivanja Boga među svojim izbavljenim narodom: *„Tada sam začuo snažan glas sa prijestola kako govori: ‘Evo Božjeg šatora među ljudima! Bog će prebivati među njima i oni će biti njegov narod i sam Bog biće s*

njima.'" (Otkrivenje 21:3)

U zemaljskom hramu odvijao se najvažniji dio tipske službe. U zasebnom odjeljenju zvanom Svetinja nad svetinjama, bio je smješten kovčeg sa Dekalogom.

Da li su se oni koji su sudjelovali i živjeli u ovom sistemu spasavali zahvaljujući službi koju su obavljali? Da li je jagnjeća, jareća ili juneća žrtva bila taj „približivač" koji ih je zaista mirio sa Bogom i uklanjao grijehe? Biblija jasnim jezikom kaže da nije. Pavle o tome govori u 10. glavi Jevrejima poslanice. Istorija jevrejskog naroda svjedoči da su oni često gubili iz vida tu činjenicu misleći da ih sama religiozna forma spasava i preporučuje pred Bogom, ili da ih posjedovanje posvećenih objekata može spasiti. Da je to paganska logika, Bog je pokazao tako što je jednom dozvolio da sam Kovčeg saveza zarobe neprijateljski nastrojeni Filisteji i da ga drže 7 mjeseci (vidi 1. Samuelova 4-7 glava). Ali sveti i pravedni Bog nije ni Filistejima dozvolio da se razmeću u svom paganizmu i gluposti i skrnave svetinju. Tako je svjedočanstvo dato objema stranama, jednako nevjernim na svoj način.

„Riječ koju je Gospod uputio Jeremiji: 'Stani na vrata Gospodnjeg doma i objavi ovu riječ. Ovako reci: Čujte Gospodnju riječ, svi vi u Judi koji ulazite na ova vrata da se poklonite Gospodu. Ovako kaže Gospod nad vojskama, Izraelov Bog: 'Popravite svoje puteve i svoja djela, pa ću vas ostaviti da živite na ovom mjestu. Ne uzdajte se u lažne riječi i ne govorite: ***'Gospodnji hram, Gospodnji hram, ovo je Gospodnji hram!'*** *Jer ako zaista popravite svoje puteve i svoja djela, ako zaista budete sudili pravedno između čovjeka i njegovog bližnjeg, ako ne budete tlačili stranca, siroče i udovicu, ako na ovom mjestu ne budete prolivali nedužnu krv i ako ne budete išli za drugim bogovima na svoju nesreću, tada ću vas ja ostaviti da živite na ovom mjestu, u zemlji koju sam dao vašim praočevima, oduvijek i zauvijek.* ***Ali vi svoje povjerenje polažete u lažne riječi – a od toga nikakve koristi nema****."* (Jeremija 7:1-8)

„Koliko sam samo puta htio da skupim tvoju djecu, kao što kvočka skuplja svoje piliće pod krila, i niste htjeli. Eto, ostavlja vam se kuća vaša pusta [očito da se izraz „kuća“ odnosi na hram, u kojem je Isus tada i govorio, što potvrđuje i nastavak teksta].

I Isus izađe iz hrama i pođe dalje. Priđoše mu njegovi učenici da mu pokažu građevine hrama. A on im reče: 'Vidite li sve ovo? Zaista vam kažem, sve će se ovdje srušiti, neće ostati ni kamen na kamenu.'“ (Matej 23:37 - 24:2)

Da li je Isus ovo prorekao za hram samo zbog nevjerstva Jevreja? Ili, da postavimo pitanje još jasnije, da li bi se hramska služba nastavila obavljati da su oni prihvatili Mesiju? Najprije treba da budemo svjesni činjenice da je Mesija došao da postrada za grijehe čovječanstva. To je bila neminovnost na koju je ukazivao cijeli Plan spasenja i druge opcije nije bilo. Bog je precizno objavio preko proroka Danila kad prestaje obredna hramska služba svojim velikim ispunjenjem. Danilu je prethodno dato jedno vremensko proročanstvo (vidi Danilo 8) koje on očito nije shvatio. U sledećem poglavlju, posle Danilove pokajničke molitve za narod, anđeo Gabrijel dolazi sa više detalja: *„Sedamdeset je sedmica određeno tvom narodu i tvom svetom gradu da se okonča prestup, da se učini kraj grijehu, da se očisti krivica, da se uvede vječna pravednost, da se stavi pečat na viziju i na proročanstva i da se pomaže Svetinja nad svetinjama. Zato treba da znaš i da razumiješ: Od časa kad izađe riječ da se Jerusalim obnovi i ponovo sagradi pa do pomazanika vladara, biće sedam sedmica, i još šezdeset i dvije sedmice. Opet će se izgraditi trg i zid, i to u teško vrijeme.*

A posle šezdeset i dvije sedmice pomazanik će biti pogubljen i ništa mu neće ostati. A grad i sveto mjesto uništiće narod jednog vođe koji dolazi. I kraj tome biće s bujicom uništenja. I do kraja će biti rat. Pustošenja su ono što je određeno. I on će tokom jedne sedmice potvrditi savez sa mnogima, a u polovini te sedmice ukinuće žrtvu i žrtveni dar. I na krilima idolopoklonstva doći će onaj koji pustoši. I sve do istrebljenja, ono što je određeno izlivaće se i na onoga koji leži

opustošen.“ (Danilo 9:24-27) Istorijski, ovo se može pravilno protumačiti samo na jedan jedini način[1] i nema apsolutno nikakvih naznaka da bi mogla postojati još jedna primjena u završnim danima istorije pobunjene zemlje.

Ali vratimo se Božjem narodu. Kome je Isus kao Mesija došao? Kada je Isus davao nalog za objavu vijesti svojim učenicima, rekao je: *„Na put neznabožaca ne idite, i u grad samarjanski ne ulazite. Nego idite k izgubljenim ovcama doma Izraelovog.“* Slučaj sa ženom Hanankom koja je tražila od Isusa da joj kćerku oslobodi demona zabilježen je u Mateju 15. glava. Učenici su molili Isusa da je otpusti, a On je kazao: *„Ja sam poslan samo k izgubljenim ovcama doma Izraelovog.“* Da li je želio time da je odbije ili nešto drugo govori nam nastavak priče. U Mateju 21. glava, Isus je ispričao priču o vinogradarima i u zaključku rekao nevjernim Jevrejima: *„Zato vam kažem da će se od vas uzeti kraljevstvo Božje, i daće se narodu koji njegove rodove donosi.“* Posle iskustva sa rimskim kapetanom, Isus je rekao: *„I to vam kažem da će mnogi od istoka i zapada doći i sješće za trpezu s Abramom i Isakom i Jakovom u kraljevstvu nebeskom; a sinovi kraljevstva (Jevreji) izgnaće se u tamu najkrajnju; ondje će biti plač i škrgut zuba.“* (Matej 8:11, 12) Konačno, Isus je naložio svojim učenicima: *„Idite dakle i **naučite sve narode**.“* (Matej 28:19) I rana novosavezna zajednica upravo je i ispunjavala taj nalog (vidi Djela 10. glava; 11:17, 18; 14:27; Rimljanima 15:9-12; Efescima 3:6; Otkrivenje 5:9; 7:9 itd.).

Da su apostoli odlično razumjeli smisao Isusovog naloga svjedoče sledeće riječi koje su uputili u sinagogi u Antiohiji: *„**Vama je najprije trebalo da se govori riječ Božja**; ali kad je odbacujete, i sami se pokazujete da niste dostojni vječnog života, evo se okrećemo k neznabošcima.“* (Djela 13:46) Zašto prvo njima (Jevrejima)? Jer im je najviše

[1] Za više detalja, vidi rad „Božji Plan spasenja.“ U svom predavanju, Petrović je manipulisao ovim tekstom po uzoru na tzv. Mesijanske Jevreje, zamjenom teza i čak pokušajem da ospori kako je Mesija taj koji ukida žrtvu i prinos (Danilo 9:27).

dato i od njih se po prirodi stvari očekivao najveći rod.

Jednom prilikom došli su Isusu i obavijestili ga kako je Pilat pogubio neke Galilejce u vrijeme kad su prinosili žrtve, na šta je On uzvratio: *„Mislite li da su ti Galilejci bili veći grešnici od svih ostalih Galilejaca jer su tako stradali? Nipošto, kažem vam, nego* ***ako se ne pokajete, svi ćete tako izginuti****.“* (Luka 13:1, 2)

Božja poslednja poruka čovječanstvu potvrđuje sve prethodno kazano: *„I vidio sam jednog drugog anđela kako leti posred neba noseći vječnu dobru vijest da je objavi* ***onima koji žive na zemlji – svim narodima i plemenima i jezicima i narodnostima****.“* (Otkrivenje 14:6; uporedi sa Matej 24:14) Ovo se ni na koji način ne može uklopiti u scenario Miroljuba Petrovića o koncentraciji Božjeg naroda u Izraelu i povratku hramske službe kao „poslednjeg svjedočanstva svijetu“. Obraćenje Jevreja **kao pojedinaca** svakako može da se događa, ali to nema nikakve veze sa nacionalnim i državnim pitanjem, već je stvar pokajanja i prihvatanja Božjeg plana spasenja koji je jednak za sve. Još manje ima veze sa hramskom službom koja je zauvijek prestala sa važnošću.

U obraćanju ženi Samarjanki koja je potencirala pitanje pravog mjesta za molitvu, Isus je rekao: *„Vjeruj mi, ženo, dolazi čas* ***kada Ocu nećete služiti ni na ovoj gori ni u Jerusalimu.*** *Vi se molite onome što ne poznajete, a mi se molimo onome što poznajemo, jer spasenje je od Judejaca. Ali dolazi čas, i već je tu, kada će pravi bogoslužitelji služiti Ocu u duhu i istini, jer i Otac traži takve bogoslužitelje. Bog je Duh, i oni koji mu služe obavezani su da mu služe u duhu i istini.“* (Jovan 4:21-24)

Božansko nadahnuće u poslanici Galatima otkriva: *„Da među neznabošcima bude blagoslov Abramov u Hristu Isusu, da obećanje Duha primimo kroz vjeru… Jer ste vi svi sinovi Božji vjerom Hrista Isusa… Nema tu Jevrejina ni Grka, nema roba ni gospodara, nema muškog roda ni ženskog; jer ste vi svi jedno u Hristu Isusu. A kad ste vi Hristovi, onda ste sjeme Abramovo, i po obećanju naslednici.“*

Tvrdi li Pavle ovdje da se ne-Jevreji moraju priključiti nekom od izraelskih plemena (ideja koju je iznio Petrović) kako bi postali sunasljednici spasenja, ili nešto sasvim drugo?

1. Korinćanima 12:12, 13: *„Jer kao što je tijelo jedno, a ima mnogo udova, i svi udovi tog tijela, iako ih je mnogo, čine jedno tijelo – tako je i Hristos. Zaista, jednim Duhom svi smo kršteni da budemo jedno tijelo – bili Judejci ili Grci, bili robovi ili slobodni – i svi smo jednim Duhom napojeni.“*

Vjerovati da Bog ima privilegovanu naciju jednako je naivno i suludo kao polagati vjeru i nadu u privilegovane crkve ili pojedince. Petar je imao predrasude prema neznabošcima ali Gospod ga je preko vizije osvjedočio u istinu: *„Sad zaista shvatam da **Bog nije pristrasan**, nego iz svakog naroda prihvata onog ko ga se boji i čini što je pravedno.“* (Djela 10:34,35; uporedi sa 5. Mojsijeva 10:17; 2. Dnevnika 19:7; Rimljanima 2:11; Galatima 2:6; Efescima 6:9; 1. Petrova 1:17)

U svojim izlaganjima Petrović ogorčeno odbacuje ovu drugu krajnost da bi se sam priklonio prvoj. Posrtanja i padovi onih koji bi trebali biti nosioci Božje poruke svijetu nisu nikakav dokaz da Bog mijenja planove ili vraća nešto što pripada prošlosti. Kad je prorok Ilija mislio da je ostao jedini svjedok za Gospoda, Bog je kazao: *„A ja sam u Izraelu ostavio sedam hiljada ljudi koji nisu savili koljena pred Balom i nisu ga svojim ustima poljubili.“* (1. Kraljevima 19:18) Bog uvijek i u svim vremenima ima svoj narod čije postojanje i djelo ne zavise od ljudskih normi, šablona i predrasuda. Taj narod se prepoznaje kao **ostatak**, ne kao pripadnici bilo koje nacije ili vjerske zajednice. To je duhovni Izrael svih vjekova (vidi Otkrivenje 12. glava)!

Na postoje privilegovani po bilo kojem osnovu! Nema dvostrukih aršina ili različitog Božjeg postupanja sa Jevrejima od postupanja sa pripadnicima drugih nacija! Za sve važi isti Plan spasenja!

Petrović je takođe u svojim projekcijama nove teokratske države Izrael zloupotrijebio i sledeću izjavu apostola Pavla: *„I tako će se spasti sav Izrael, kao što je napisano: Doći će od Ciona Izbavitelj i*

odvratiće bezbožnost od Jakova.“ Treba pročitati cijeli kontekst Rimljanima 9-11. glava da bi se shvatilo da Pavle pod terminom „sav Izrael“ podrazumijeva **i Jevreje i neznabošce**. On je to na više mjesta u svojim poslanicama jasno istakao. Da je Pavle kojim slučajem bio po rođenju pripadnik nekog drugog naroda, neki bi ga sigurno optužili za pristrasnost „svojima.“ Međutim, kako je poznato, on je bio „čistokrvni Jevrejin.“ Koliko je to nasleđe stvarno doprinijelo njegovom položaju pred Bogom, sam je objasnio: *„Jer mi imamo pravo obrezanje, mi koji služimo Bogu u duhu i hvalimo se Hristom Isusom, a ne uzdamo se u tijelo. A ako neko ima razloga da se uzda i u tijelo, onda sam to ja. Ako neko drugi smatra da ima razloga da se uzda u tijelo, ja ih imam još više: obrezan osmog dana, izraelskog roda, iz plemena Benjaminovog, Jevrejin rođen od Jevreja, po zakonu farisej, po revnosti progonitelj pozvanih, po pravednosti koja proizlazi iz poslušnosti zakonu besprekoran. Ali ono što mi je bilo dobitak, to zbog Hrista smatram gubitkom.“* (Filipljanima 3:3-7; vidi takođe Djela 26) *„Jer ono nije Jevrejin koji je spolja Jevrejin, niti je ono obrezanje koje je spolja, na tijelu; nego je ono Jevrejin koji je iznutra i obrezanje srca duhom a ne slovima, to je obrezanje; kome je hvala ne od ljudi nego od Boga.“* (Rimljanima 2:28, 29)

Proročanstva o velikom obraćenju i obnovi Izraela

Ako smo pravilno razumjeli prethodno pitanje koga Bog smatra svojim narodom i kako se stiče pravo na takvo nasleđe, neće nam biti teško da ispravno shvatimo proročanstva o obraćenju Izraela. Druga podjednako važna stvar je svijest u kojoj fazi realizacije Plana spasenja se danas nalazimo. I to možemo da znamo upravo iz biblijskih proročanstava i njihovog ispunjenja.

U svom drugom predavanju, Petrović sam sebi protivrječi navodeći kako je Isus rekao da će konačni znak Njegovog dolaska biti propovijedanje jevanđelja po cijelom svijetu, da bi to povezao sa obraćenjem doslovnog Izraela. Dakle, ili će Jevreji objaviti jevanđelje u

svojoj državi ili će se ono propovijedati po cijelom svijetu. To nije isto. Ako pretpostavimo da će Jevreji objaviti jevanđelje svijetu kao finalno svjedočanstvo, kakvo će to biti „jevanđelje“? Da li bi jevanđelje bila obnovljena hramska služba ili zapravo poricanje Isusa Hrista i Njegovog djela kao Spasitelja čovječanstva, čime bi se čak poricao i Njegov prvi dolazak, da ne govorimo o ispravnoj vjeri u Njegov drugi dolazak? Kome bi to propovijedali Jevreji u Izraelu? Samima sebi? Da li to značilo da su se odrekli judaizma ili preciznije rabinskog talmudizma i prihvatili ispravnu biblijsku teologiju? Da odjednom imaju ispravnije poglede od svih i da se svi moraju pokoriti njihovoj dominaciji? Da li bi preko televizije i interneta emitovali aktuelnosti iz „raja“ na Zemlji (Petrović tvrdi da će tada Izrael biti kao Edenski vrt) dok svuda po svijetu vladaju haos i bezakonje? Napokon, šta bi konkretno značilo okupljanje pripadnika 12 doslovnih plemena Izraela? Ko bi ih i kako identifikovao? Šta bi to značilo za druge koji nisu „Jevreji“, a htjeli bi to da budu? Da li bi oni bili građani drugog reda u „malom raju“? Kakve bi Bog provocirao motive svijeta koji bi to posmatrao? Da se opredijele za „raj“ iz zavisti, tjelesnosti, i privilegija koje postoje na takvom mjestu? Da li shvatate koliko je ta priča neodrživa, nebulozna i neuklopiva u istinski biblijski koncept?

Petrović ističe da su svih 15 proročkih knjiga jedinstvene u poruci Jevrejima, koji su odvedeni u ropstvo zbog neposlušnosti Bogu, ali na kraju doći će dan njihovog velikog obraćenja. On kaže da se ta proročanstva odnose na lokalno izbavljenje, ali da se u njima može prepoznati prvi i drugi Hristov dolazak, i da se veliko izbavljenje odnosi na vrijeme pred Drugi dolazak. Ako vi koji znate Bibliju imate utisak da nešto u toj konstrukciji nedostaje – osjećaj vas ne vara. Petrović vješto zaobilazi tekstove koji jasno ukazuju na konačnu obnovu, što je oduvijek velika Božja namjera sa čovječanstvom i ovom planetom.

Dakle, tačno je da proroci daju lokalnu sliku ropstva i izbavljenja, i kroz sve to najavljuju najveći od svih događaja – konačno izbavljenje Božjeg naroda. U tim proročanstvima često se smjenjuju događaji koje

u stvarnosti dijele duga vremenska razdoblja ili pripadaju različitim fazama Plana spasenja tako da je njihovim vađenjem iz ukupnog konteksta moguće dokazivati razna stanovišta. Na svu sreću, postoje odrednice na osnovu kojih možemo sklopiti ispravnu panoramu događaja i sagledati mjesto i ulogu Božjeg naroda. Sličnu metodu koristio je Isus kad je objašnjavao učenicima posledak vremena – znači, lokalni događaj i njegova univerzalna primjena. Petrović nevješto pokušava **obrnutim redosledom**.

Osim toga, mi ne možemo podrediti jasna i precizna vremenska proročanstva iz Danila i Otkrivenja prethodnoj proizvoljnoj konstrukciji velikog obraćenja doslovnog Izraela pa ih na tom osnovu prilagođavati kako nam odgovara. To je takođe klasična zamjena teza.

Isto tako, on navodi primjer tzv. satelitskih evangelizacija (vjerovatno aludirajući na adventiste sedmog dana koji su imali takvu seriju) kao neku vrstu podvale da se, eto, propovijeda jevanđelje cijelom svijetu. U tome ćemo se svakako složiti, no nije li možda još veća podvala projektovati poslednju poruku svijetu na vještačku marionetsku državu Izrael?[2]

Petrović kaže da se veliko obraćenje Izraela najviše spominje u Bibliji. Naravno da se najviše spominje ono što je Božja namjera sa svojim narodom. Prvi citat koji on navodi je Jeremija 16:14, 15. Koji je to događaj koji će biti veće sabiranje Božjeg naroda od izvođenja iz Egipta? Može biti samo konačno izbavljenje! Zašto? Sjetimo se koju zemlju i grad je čekao Abram. Ovu oskvrnjenu grijehom ili neku drugu? Sledeći citat je Isaija 11:15, 16. Isaija 11 je klasično mesijansko proročanstvo koje opet daje sliku konačne obnove. Kako znamo? Pogledajte recimo 4. stih. Božanski Mesija će pogubiti zle dahom svojih usana. Otkrivenje Jovanovo 19:11 i 2. Solunjanima 2:8 precizno nas obavještavaju kad će se to dogoditi. Iza toga u istoj glavi, Isaiji se daje viđenje stanja na novoj zemlji (stihovi 6-9). Ovo preplitanje

[2] Za detalje vidi rad pod naslovom „Projekat Izrael“.

lokalnih i univerzalnih događaja može da bude zbunjujuće, ali moramo imati na umu dva ključna polazišta koja smo istakli na početku ove studije.

Petrović dalje iznosi nebuloznu tvrdnju da u Bibliji nema simbolike. Tačno je da nema simbolike u smislu izvrtanja jasnih Božjih izjava, kako to čine otpali teolozi u pokušaju da Božju Riječ prilagode dogmama svojih crkava. Odmah zatim on citira tekst iz Isaije 49:22, 23 koji se upravo uklapa u dirljivi simbolički jezik kojim Bog objašnjava kako će izbaviti svoj narod. U dokazivanju svoje teze, Petrović dalje ide u knjigu proroka Jeremije 12:14, 15. Lijep citat zaista, ali možemo da se zapitamo zašto nije pročitao i 17-i redak koji je u istom kontekstu: *„ 'Ako ne poslušaju, iščupaću taj narod, iščupaću i zatrću ga,' govori Gospod."* Očito ostavljena je mogućnost da neće poslušati, jer je riječ o uslovnom proročanstvu. **Bog ne može i neće na silu ili po svaku cijenu obraćati nijedan narod i nijednog pojedinca**.

Razmotrićemo malo detaljnije tekstove koje dispenzacionalisti najviše zloupotrebljavaju.

Jeremija 23:7, 8: *„ 'Zato dolaze dani, govori Gospod, 'kad se više neće govoriti: 'Živ bio Gospod koji je Izraelove sinove izveo iz egipatske zemlje', nego će se govoriti: 'Živ bio Gospod koji je potomstvo Izraelovog doma izveo i doveo iz sjeverne zemlje i iz svih zemalja po kojima sam ih rasijao i oni će živjeti u svojoj zemlji.'"* Na ovom temeljnom tekstu, oni dalje nadograđuju druge starosavezne citate kako bi poduprli svoje učenje. Međutim, ovo proročanstvo je nešto **što je moglo biti** da je Izrael prihvatio Mesiju, što, na žalost nije bio slučaj, osim **individualno**. Ako bolje pogledamo 23. glavu Jeremije, vidjećemo zapravo da se radi o klasičnom izvlačenju iz konteksta. Pogledamo pažljivo.

Jeremija 23:1, 2 – Bog osuđuje lažne pastire koji su rastjerali „stado". Stihovi 3, 4 – „Ja ću (ili ja hoću) sakupiti **ostatak**" i napraviću red. Stihovi 5, 6 – tipično mesijansko proročanstvo koje najavljuje Prvi dolazak Mesije – Hrista. Zbog toga u Novom savezu **nema ni pomena**

o, za dispenzacionaliste, „najvećem od svih događaja“, prosto zato jer to pripada prošlosti. Primijetićete da dispenzacionalisti ne vole Novi savez niti se njime bave, već naprotiv siju sjeme sumnje u te spise.

U koje dane će se „spasti Juda i Izrael živjeti spokojno“ (Jeremija 23:6)? U dane Hristove, ali se oni nijesu pripremili (pokajali) i to se nije dogodilo. Niti su prihvatili Hrista ni Njegove pastire (uporedi sa 1. Petrova 5:2; Djela 3:13-26; Djela 7. glava).

Slično proročanstvo o Izdanku nalazimo i u knjizi proroka Zaharije 3. glava. Ima tu i određene simbolike. Kako će to Gospod „ukloniti prestup u jednom danu“ (9-i stih)? Pa naravno Hristovom posredničkom smrću za grijehe svima onima koji Ga prihvate! Znači, ovo proročanstvo se ispunilo, kao što svjedoči tekst u Mateju 21:42, 43: *„Isus ih upita: 'Zar nikad niste čitali u Pismima: 'Kamen koji graditelji odbaciše postade kamen ugaoni. Gospod to učini i to je divno u našim očima'? Zato vam kažem: biće vam oduzeto Božije kraljevstvo i dato narodu koji donosi njegove plodove. I ko god padne na taj kamen, razbiće se; a na koga on padne, satrće ga.'“*

Čitamo dalje u proročkim knjigama o istoj temi:

Isaija 4:2, 3: *„Tog dana Gospodnji izdanak biće ukras i slava, a plod zemlje biće ponos i ljepota Izraelovim sinovima koji su preživjeli. Za ostatak na Cionu i preostale u Jerusalimu reći će se da su mu sveti, svi koji su zapisani među živima u Jerusalimu.“*

Jeremija 33:15, 16: *„U tim danima i u to vrijeme učiniću da Davidu nikne pravedan izdanak, i on će pokazivati pravdu i pravednost u zemlji. U tim danima Juda će se spasti, Jerusalim će živjeti spokojno i zvaće se 'Gospod je naša pravednost'.“*

O čemu sva ova proročanstva govore? O spasenju kroz Mesiju – Sina Božjeg – koje se duhovno prima kroz pokajanje, obraćenje i savez sa Bogom, a konačno ostvaruje po okončanju Plana spasenja.

Sada da vidimo šta se dešava kada ljudi ili ako hoćete narod uporno istrajavaju u stanju pobune protiv Boga. Da li će Bog kazati: „A ne, ovo su moji privilegovani, i moje strpljenje prema njima nema

granica, čekaću sve dokle se ne obrate.“ Za pretpotopnu generaciju, Bog je izjavio da Njegov *„duh neće dovijeka trpjeti čovjeka. Eto im još sto dvadeset godina.“* (1. Mojsijeva 6:3) Bog je tada postavio granicu dokle će Njegova ponuda milosti trajati. Da li je ovo bio jedinstven slučaj? *„A oni [Abramovi potomci] će se u četvrtom naraštaju vratiti ovamo,* ***jer prestupi Amoreja još nisu prevršili mjeru***.“ (1. Mojsijeva 15:16) Ovdje vidimo da su i stanovnici hananske zemlje imali određeno vrijeme milosti. Radilo se o razdoblju od oko 400 godina.

Da li je ikad Jevrejima dato vrijeme da se pokaju? Danilo 9:24, 25: *„**Sedamdeset je sedmica određeno tvom narodu** [Danilovom narodu – Jevrejima] i tvom svetom gradu **da se okonča prestup, da se učini kraj grijehu**, da se očisti krivica, da se uvede vječna pravednost, da se stavi pečat na viziju i na proročanstva i da se pomaže Svetinja nad svetinjama. Zato treba da znaš i da razumiješ: Od časa kad izađe riječ da se Jerusalim obnovi i ponovo sagradi pa do pomazanika vladara, biće sedam sedmica, i još šezdeset i dvije sedmice. Opet će se izgraditi trg i zid, i to u teško vrijeme.“* Čak i bez povezivanja drugih vremenskih proročanstava iz Danila, dovoljan je ovaj tekst i malo znanja iz istorije da shvatimo da 70 sedmica sežu u godine prvog dolaska Mesije. Trenutak je da se opet podsjetimo priče o vinogradarima iz Mateja 21. glava. *„ ‘Na kraju im posla svog sina, govoreći:* ***Postideće se sina mog.*** *Ali, kad vinogradari ugledaše sina, rekoše jedan drugom: ‘Ovo je naslednik. Hajde da ga ubijemo i uzmemo njegovo nasledstvo.’ I uhvatiše ga, izbaciše iz vinograda i ubiše. Šta će, dakle, vlasnik vinograda uraditi ovim vinogradarima kada dođe?’ ‘Pogubiće zločince bez milosti’, odgovoriše mu, ‘a vinograd će iznajmiti drugim vinogradarima, koji će mu dati plodove u vreme berbe.’ Isus ih upita: ‘Zar nikad niste čitali u Pismima: ‘Kamen koji graditelji odbaciše postade kamen ugaoni. Gospod to učini i to je divno u našim očima?’ Zato vam kažem:* ***biće vam oduzeto Božije kraljevstvo i dato narodu koji donosi njegove plodove****.’ “* (37-43) Dakle, jesu li se Jevreji kao nacija pokajali u određenom periodu? Odgovorio nam je sam Isus, a računica kaže da

je ovaj period od proročkih 490 godina istekao 34. godine kada je kamenovan Stefan posle dirljive propovijedi koja je zabilježena u Djelima 7. glava. Treba li onda da izmišljamo kako uklopiti proročanstva iz Danila tamo gdje im nema mjesta da bismo udovoljili jevrejskoj sujeti i ponosu i konceptu novog Izraela, „raja na Zemlji" u posletku, ili da, kao rabini, proklinjemo proučavaoce ove knjige? Koje god radili, ne činimo dobro ni sebi ni drugima, a Bogu najmanje.

Vraćamo se opet Petrovićevim tumačenjima. *„ 'Jer dolaze dani', govori Gospod, 'kad ću sakupiti svoj zarobljeni narod, Izrael i Judu', kaže Gospod, 'i vratiti ih u zemlju koju sam dao njihovim praočevima i oni će je opet posjedovati'."* (Jeremija 30:3) On zatim nastavlja da čita od 10-og retka dalje. Zašto je preskočio dionicu između, pogledajte sami.

Predavač dalje nastavlja u istom stilu, tako da nema svrhe dalje komentarisati. On se sa ogorčenjem osvrće na hrišćane za koje kaže da služe Sotoni i da će biti lagana žrtva obmane kad Sotona bude imitirao Hrista. Naravno da ima istine u tome, ali isto tako se možemo s pravom zapitati kako će proći Jevreji koji **još uvijek čekaju Mesijin dolazak**, namjeravaju da grade hram i ožive obredni sistem. Hrišćanski „Isus" može da djeluje kao neki dobroćudni narkoman, ali u ništa boljem položaju nisu ni oni koji očekuju dominaciju Izraela i Mesiju kao velikog vojskovođu koji će pokoriti „pagane" (goje) i pržiti ih oko Jerusalima.

Kulminacija predavanja je projektovanje proročanstava o obnovi zemlje na „mali raj" (Edenski vrt) u Izraelu. Citatima koje je vješto izvukao iz Isaije 65. glava prethodi jasna objava: *„Jer, evo, ja stvaram nova nebesa i novu zemlju. Ono što je prije bilo neće se u sjećanje vraćati niti će se u srcu javljati."* (65:19; u 66:22 ponavlja se ista misao) Prema Petroviću, Jevreji su kraljevski sveštenici i prvjenci, a ostali mogu da budu obična djeca. Moguće da će uskoro doći i do stava nekih rabina da nije dobro da se goju desi zlo, kao što ne bi bilo dobro da Jevrejinu crkne magarac.

U nastojanju da što više omalovaži hrišćansku teologiju, Petrović ulazi u jednu još veću nebulozu i kategorički negira postojanje uslovnih proročanstava u Bibliji. No čak i djetetu bilo bi jasno, kad naiđe na Božju objavu koja sadrži u sebi „ako," da Bog govori uslovno.

Još jedan potpuno neodrživ argument Petrovića u očajničkom pokušaju da na silu potvrdi svoje teze je proglašavanje „liberalima" svih koji ne vjeruju u dispenzacionalistički koncept. „Konzervativizam" ili „liberalizam" očito nemaju nikakve veze s ovim, ali zato zdrava nauka i istina itekako imaju. Tu se lome koplja.

Dokazivanje potrebe za trećim hramom na osnovu vizije proroka Ezekijela zapisane od 40. glave nadalje, direktno se suproti brojnim jasnim izjavama i tekstovima u Bibliji, i predstavlja hulu na Hristovo djelo i službu koju obavlja u Nebeskom hramu. Ali svako ima prava za sebe odlučiti da li će vjerovati mesijanskim Jevrejima i Miroljubu Petroviću (gdje i pored najbolje volje nećemo prepoznati nagovještaje djelovanja Duha Božjeg), ili recimo nadahnuću apostola Pavla. Čak i oni koji slabije poznaju teologiju ili nisu upućeni u glavne aspekte Plana spasenja, dovoljno je da pažljivo pročitaju poslanicu Jevrejima i ovo pitanje biće im više nego jasno. U Jevrejima 10:9 stoji da Isus *ukida prvo* da *postavi drugo*. „A gdje su grijesi oprošteni, **nema više [hramske] žrtve za grijeh**." (Jevrejima 10:18) „Prvo" se odnosi na obredni žrtveni sistem koji je služio kao podsjetnik na grijehe (9:3), a „drugo" na Hristovu antitipsku stvarnu pomiriteljsku službu u Nebeskoj svetinji. Pavla su od njegovog obraćenja neprestano progonili „čuvari Mojsijeva zakona i hrama" (vidi Djela 17:5, 13; 18:12, 13; 21:20, 21, 28; 24:5, 6). Iste optužbe uputili su i Stefanu (Djela 6:11-14).

Petrović je dodatno iskomplikovao svoju „miško maus" teologiju pozivanjem na neka starija javna predavanja u kojima je dokazivao validnost istorijskog tumačenja proročanstava (prema konceptu koji je objavio adventni pokret i koji je naravno tačan). Ovo je tipičan primjer kako se ljudi sami upetljaju u sopstvene laži kad ne žele priznati da su

negdje pogriješili. Put od adventiste, preko pravoslavlja do judaizma zaista je zamršen. Po istom obrascu zastranjuju crkve, grčevito braneći svoju „nepogrešivost."

Pomenućemo još i njegovo tumačenje cijepanja zavjese u hramu kad je Isus umro na krstu i pokušaj da dokaže kako to nema veze sa prestankom žrtvenog sistema.

Međutim, Petrović ima još jedan adut. Ako možda imate namjeru da razobličite teološke zablude gdina Petrovića, moraćete prvo da upišete kurs hebrejskog jezika da bi uopšte ravnopravno razgovarali. Prilikom gostovanja Valtera Fajta u Podgorici oktobra 2007, izuzetnog hrišćanina i predavača sa naprednim razumijevanjem Biblije, posletka vremena i stanja u svijetu, Petrović je u namjeri da ga diskredituje naučio jednog novinara da ga u emisiji koja je išla na televiziji pita zna li hebrejski jezik, jer ako ne zna, onda nema o čemu uopšte da se razgovara. Ovim naravno ne želimo da kažemo kako nije dobro da se uči hebrejski, ako ništa drugo makar u domenu koji se tiče boljeg razumijevanja Biblije. Ali isticati neophodnost znanja hebrejskog jezika za ispravno poznavanje biblijske teologije je neodrživa pretpostavka, ponajprije iz razloga što su starosavezni spisi pisani na starom jeziku kojim se odavno (od vavilonskog ropstva) ne govori.

Šta je problem gdina Petrovića? Zašto on uopšte insistira na ovom neodrživom konceptu? Taj čovjek od početka svojih javnih istupanja pokazuje tendenciju ka onome što Biblija naziva tjelesnom službom Bogu, u svojoj sili. Stoga ćete ga često čuti kako kuje u zvijezde kojekakve sumnjive heroje, razmeće se plemenskim i nacionalnim ponosom (četništvom), poteže „britku sablju" sa svoga đogina, nerijetko vrijeđa, omalovažava i po kratkom postupku eliminiše „protivnike" (što se posebno odnosi na one koji mogu ugroziti njegovu dominaciju i položaj neprikosnovenog gurua). Stoga se ne treba čuditi što mu je koncept dominacije Izraela prirastao za srce. To je isti duh koji su imali judaisti Hristovog vremena i duh onih koji su progonili i ubijali Božji narod kroz vjekove.

Primjena vremenskih proročanstava iz Danila i Otkrivenja

Umjesto dominacije i dostignuća u ljudskoj sili nama treba poniznost. Svima na zemlji, bez obzira na porijeklo, naciju ili boju kože. *„Ali, vi nemojte da se zovete 'rabi', jer imate samo jednog Učitelja, a vi ste svi braća. I nikoga na zemlji ne zovite ocem jer imate samo jednog Oca – onog na nebu. Niti se zovite vođe jer imate samo jednog Vođu – Hrista. A najveći među vama neka vam bude služitelj. Ko samog sebe uzdiže, biće ponižen, a ko samog sebe ponizuje, biće uzdignut."* (Matej 23:8-12) *„Poniziće se ohole oči zemaljskog čovjeka, ljudski ponos biće ponižen. Tog dana samo će se Gospod uzvisiti… Potpuno će nestati bezvrijednih bogova (idola)."* (Isaija 2:11, 18) Ko su sve „bezvrijedni bogovi" u našem životu, to treba da vidi svako za sebe.

U knjigama „Danilo i istorija svijeta u biblijskom proroštvu" i „Otkrivenje života i apokalipsa smrti" data su jasna tumačenja vremenskih proročanstava, uključujući eshatologiju posletka vremena. Dakle, postoje ubjedljivi razlozi zašto je istorijski pristup tumačenju ovih proročanstava apsolutno i jedino ispravno gledište. Ako želite da saznate ko su ideolozi preteristčkih i futurističkih projekcija, možete pogledati na ovom linku. Petrović, bez obzira koliko je sam svjestan te činjenice, u svom pokušaju da uklopi vremenska proročanstva iz Danila i Otkrivenja u šemu velikog obraćenja Izraela, dakle u budućnost, dovodi u sumnju jasne identitete zemaljskih sila opisanih u tim knjigama. Svakako da tu ima manjih nepoznanica, kao recimo u Danilu 11. glava, ali pažljivim čitanjem možemo prepoznati glavne aktere koji su opisani na drugim mjestima. Ako obratite dobro pažnju na kontekst tih završnih redaka 11. glave i početka dvanaeste, vidjećete da je „Sjeverni kralj" pojam koji je očigledno sinonim ili u istom društvu sa „malim rogom," i da će pred sam kraj vremena konačno će uspjeti u namjeri da uđe u „krasnu zemlju" (sinonim za Izrael i „svetu goru" – Jerusalim, gdje će namjestiti svoj prijesto), ali imajte na umu da se ovdje daje opis poteza i djelovanja velikih, Bogu suprotstavljenih,

sila, dok su sudbina, mjesto i uloga Božjeg naroda opisani na drugim mjestima. Da budemo do kraja jasni, ovim želimo istaći da namjera „Sjevernog kralja“ da se ustoliči u Jerusalimu nema nikakve veze sa stvaranjem poslednjeg teokratskog doslovnog Izraela, jer takvi pokušaji vršeni su u više navrata kroz istoriju, posebno u tzv. „krstaškim ratovima.“ Jedanaesto poglavlje Danila nam upravo to i govori. Zapravo, ako uzmemo u obzir i neke druge biblijske tekstove, razumno je zaključiti da će se na području Izraela i Bliskog istoka desiti veliki i strašni događaji neposredno pred Drugi Hristov dolazak. Izgleda da će tu biti koncentrisane Božje neprijateljske sile, i sam Bog će se obračunati sa njima. Ovo takođe možemo shvatiti kao najveću organizovanu kulminaciju pobune pred Drugi dolazak, iako će poslednji takav pokušaj biti učinjen još jednom o trećem Hristovom dolasku pred sam izvršni sud nad zlima (vidi Otkrivenje 20:7-15) ali više kao očajnički napor Sotone da preinači neminovnost. Da će Bog zaista na poseban način kazniti glavne promotere zla na zemlji, svjedoči opis u 19. glavi Otkrivenja, gdje se pravi jasna razlika između „zvijeri“ i „lažnog proroka“ koji bivaju bačeni u ognjeno jezero, dok će ostali nepokajani biti pobijeni riječju Božjom ne mogavši podnijeti Njegovo sveto prisustvo (vidi Otkrivenje 19:19-21; 6:12-17). U sledećoj glavi, prilikom suda samom Sotoni u ognjenom jezeru, kaže se da se tamo *već* nalaze zvijer i lažni prorok (20:10).

Da li je, dakle, razumno da se Božji narod koncentriše tamo gdje će njihovi neprijatelji biti najjači ili da se sklanja u prirodu i manje prometna mjesta, prosudite sami. To bi bilo jasno i malom djetetu. Posao Božjeg naroda nije da bije Božju bitku, već objava jevanđelja i trostruke anđeoske poruke dokle ima ko slušati. Kad to više ne bude moguće, treba se sklanjati dokle prođe oluja. *„Hajde, narode moj, uđi u svoje klijeti gdje ćeš biti na sigurnom i zatvori vrata za sobom. Sakrij se načas dok ne prođe gnjev. Jer, gle, Gospod izlazi iz svog mjesta da stanovnike zemlje pozove na odgovornost zbog prestupa koje su počinili protiv njega, i zemlja će otkriti krv koja je u njoj prolivena i neće*

više pokrivati one koji su u njoj pobijeni.“ (Isaija 26:20, 21)

Ostalo je još da se pozabavimo nekim proizvoljnim konstrukcijama koje je Petrović dao u svojim predavanjima, pri čemu se, da apsurd bude veći, sve vrijeme pozivao na doslovno tumačenje Biblije. Da li se rat na nebu između Hrista i Božjih anđela i Sotone i demona već dogodio ili će se to, kako Petrović tvrdi, desiti na kraju vremena milosti? Pogledajmo hronologiju 12. poglavlja Otkrivenja. Žena (simbol istinskog Božjeg naroda) treba da „rodi“ dugo očekivanog Mesiju (12:1, 2). Velika aždaja (Sotona) nastoji da ovo spriječi (12:3, 4). Istorijski, Irod je izdao naredbu da se u Betlehemu pogube sva muška djeca mlađa od dvije godine (Matej 2:16-18). Žena se sklanja u pustinju na 1260 dana ili 3,5 vremena, što je isti period (12:6, 14). Kako sad možemo da znamo dešava li se rat između Hrista i Sotone (12:7-10) prije ili posle ovog perioda? Pogledajmo 12 i 13 stih: *„Zato veselite se, nebesa, i vi koji prebivate na njima! Teško vama stanovnici zemlje i mora, jer je Đavo sišao k vama, veoma gnevan, znajući da ima malo vremena!* ***Kad je aždaja vidjela da je zbačena na zemlju, progonila je ženu koja je rodila muško****.“* Šta je, dakle, Sotona uradio kad je vidio da nema šta više da traži na Nebu? Svoj bijes usmjerio je na „ženu“ koja je „rodila Mesiju.“ „Sjeme ženino“ obećano u Edenu obavio je svoju veliku misiju na zemlji. Sotona je shvatio da mu sad ne preostaje puno vremena (12:12) i sav svoj gnjev usmjerio na one „koji drže Uputstva Božja i imaju svjedočanstvo Isusa Hrista“ (12:17). Dakle, očito je da se Sotonin opseg djelovanja suzio na planetu Zemlju neposredno posle Hristovog vaskrsenja, što nije bio slučaj u starosaveznom periodu, kada je on još mogao da prisustvuje nebeskim savjetovanjima (vidi Knjigu o Jovu 2, Zaharija 3) i širi svoje otrovne insinuacije protiv Boga i Njegovog naroda. On je pred stanovnicima univerzuma pokazao svoje pravo lice u gnjevnom nastojanju da uništi svoga Stvoritelja i tamo nema šta više da traži. *„I čuo sam jak glas na nebu kako govori: Sada je nastalo spasenje i moć i kraljevstvo našeg Boga i vlast njegovog Hrista,* ***jer je zbačen tužitelj naše braće, koji ih***

je dan i noć optuživao pred našim Bogom!" (12:10) Naravno prvobitni rat na Nebu dogodio se tokom pobune Lucifera i anđela koji su pristali za njim, i Bog ih je protjerao sa Neba.

Petrović takođe manipuliše sa tumačenjem sedam truba i sedam pečata iz Otkrivenja.[3] Očigledno je i tu prevagnula „potreba" za izvrtanjem teza u nastojanju da se sve uklopi u scenario poslednjih događaja u Izraelu.

Napokon treba istaći da ova studija ni kom slučaju nije usmjerena protiv Petrovića kao pojedinca, već prije svega iz namjere da se ukaže koliko je od suštinske, životne važnosti da pravilno shvatimo vrijeme u kojem živimo i ono što nas očekuje u bližoj budućnosti, da ne bismo, povodeći se za različitim ljudskim mišljenjima i koncepcijama koje ne mogu izdržati provjeru Svetog pisma, izgubili kompas i našli se na vjetrometini koja bi nas oduvala u konačnu propast.

Da li je u knjizi proroka Ezekijela zaista proročen Treći hram?

Zagovornici izgradnje Trećeg hrama u Jerusalimu uporište za njihove tvrdnje nalaze u vizijama datim proroku Ezekijelu 40-47. glava.

Međutim, doslovno ispunjenje ovih vizija značilo bi obaranje najmanje nekolike nepremostive nedoslednosti:

- ☞ Prvim dolaskom Mesije hramska služba prestala je sa značajem (vidi Danilo 9:27; Marko 15:38; Jevrejima 4:14-16; cijela 9. glava; 10:18, itd.).
- ☞ Sadašnja istina (tj. istorijski aspekt sa kojega posmatramo realizaciju Plana spasenja) upućuje da živimo u vrijeme istražnog suda ili velikog antitipskog Dana očišćenja, što znači da naša vjera treba biti usmjerena u tom pravcu – Hristu u nebeskoj Svetinji nad svetinjama a ne prema zemaljskim hramovima, makar on bio i u Jerusalimu.
- ☞ Detaljan opis dimenzija Ezekijelovog hrama i urbane okoline

[3] Za ispravno tumačenje vidjeti knjigu „Otkrivenje života i apokalipsa smrti".

sa podjelom zemljišta plemenima Izraela, od kojih mnoga više ni ne postoje, danas čini takvu izvedbu praktično nemogućom.

☞ Božja otvorena pristrasnost prema jednom narodu sigurno bi zbunila mnoge i ugrozila sve što su do tada vjerovali. Ovo se prije svega odnosi na hrišćanski svijet. Međutim, Bog ne gleda ko je ko (vidi Djela 10:34,35; 15:7-9; 5. Mojsijeva 10:17; 1. Korinćanima 12:13; Galatima 3:17-29; Otkrivenje 14:6 itd.).

Pomenuti set vizija u Ezekijelu odnosi se na viđenje buduće obnove Izraela. Ta obnova je duhovna, i jedan potpuno različit narod, narod mira, duha i vjere, nasleđuje obećanu zemlju i spasenje (vidi posebno odjeljak 36:16–38!). Bog se služi jezikom i ilustracijama poznatim proroku da prenese divne istine od kojih se izdvajaju sledeće:

(1) Bog je vjeran svom Savezu i on se ne može pokvariti – Izrael će biti spašen (vidi nadahnuto tumačenje apostola Pavla u Rimljanima 11. glava).

(2) Bog će suditi svima onima koji ustaju protiv Njega i Njegovog naroda. Između ostalih, u 38-oj i 39-oj glavi Ezekijela pominje se sud Gogu i Magogu; iz konteksta vidimo da su to udruženi narodi koji pod vođstvom otpadničke sile Sotone žele uništiti Božji narod. Ako ovo poredimo sa Otkrivenjem 20-a glava, vidjećemo da se ove iste sile pominju kao napadači na Božji grad Novi Jerusalim i spaseni Božji narod (20:8), posle hiljadu godina odnosno o Trećem Hristovom dolasku i izvršnom sudu nad zlima.

(3) Vizija novog hrama, koji se očito razlikuje od pređašnjeg, takođe predstavlja sliku konačne obnove. Ezekijel 43:7,10,11: *„I reče mi: „Sine čovečiji, ovo je mjesto mog prijestola i mjesto za moja stopala, tu ću prebivati među Izraelovim sinovima dovijeka. Neće više Izraelov dom skrnaviti moje sveto ime, ni oni ni njihovi kraljevi, svojim bludom i leševima svojih mrtvih kraljeva… A ti, sine čovečiji, upoznaj Izraelov dom s ovim Domom, pa neka se postide zbog svojih prestupa i neka izmjere njegove mjere. Ako se postide zbog svega što su učinili, opiši im oblik Doma, izgled njegov, raspored i izlaze i ulaze, sve oblike*

i sve pojedinosti, sve njegove oblike i sve njegove zakone, i napiši ih pred njihovim očima da vide sve oblike i sve njegove pojedinosti i da se drže toga." U 47-oj glavi slijede opisi opet vrlo slični onima koje nalazimo u Otkrivenju vezano za obnovljenu Zemlju (vidi posebno 1, 7, 8, 9 i 12 stih)! Izrael dobija svoje konačno nasleđe!

Pored toga, treba imati na umu da Bog nigdje ne nalaže da se fizički gradi hram opisan u pomenutoj viziji. To nije učinjeno ni posle Vavilonskog ropstva, kada je u vrijeme Zerubabela jednostavno obnovljen stari hram, naravno ni približno raskošan kao što je bio Solomonov (vidi Ezra 3:12 i Hagaj 2:3). Ipak u Hagaju 2:9 proročka riječ kaže da će *„slava ovog doma poslednjeg biti veća nego onog prvog, kaže Gospod nad vojskama."* Ovo se ispunilo kada je sam Gospod, Mesija, svojim prisustvom u hramu uveličao njegovu slavu.

Šta je zapravo „treći" hram i ko ga gradi?

Zaharija 6:12, 13: *„Ovako kaže Gospod nad vojskama: 'Evo čovjeka kome je ime Izdanak. I niknuće sa svog mjesta i sagradiće Gospodnji hram. On će sagraditi Gospodnji hram i krasiće ga slava. Sjedeće i vladaće na svom prijestolu i biće sveštenik na svom prijestolu, i savjet mira biće između obojice."*

Jevreji, a takođe i dispenzacionalisti, tvrde da će jedan od glavnih znakova dolaska Mesije biti izgradnja hrama i ponovno uspostavljanje žrtvene službe i praznika. *„Jer oni koji žive po tijelu razmišljaju o onome što je svojstveno tijelu, a oni koji žive po Duhu o onome što je svojstveno Duhu."* (Rimljanima 8:5) *„Braćo, želja je mog srca i moja usrdna molitva Bogu za njih* [Jevreje – prim. aut.] *da se spasu. Jer svjedočim za njih da imaju revnost za Boga, ali ne u skladu sa spoznajom. Jer, pošto ne poznaju Božju pravednost, nego nastoje da uspostave svoju, nisu prihvatili Božju pravednost. Jer Hristos je svršetak Zakona, za pravednost svakom koji ga vjeruje."* (Rimljanima 10:1-4)

Ali proročanstvo o hramu se već ispunilo! Novi, treći **duhovni hram**, gradi sam Mesija i ukida drugi **zemaljski** nakon okončanja

svoje misije o Prvom dolasku! Pogledajmo!

a) Podizanje novog hrama

Jovan 2:18-22: *„Tada su ga Judejci upitali: 'Kakvim čudesnim znakom ćeš nam pokazati da to smiješ da činiš?' Isus im je odgovorio: 'Srušite ovaj hram i ja ću ga za tri dana podići.' A Judejci su rekli: 'Ovaj hram je građen četrdeset i šest godina, a ti ćeš ga podići za tri dana?' Ali hram o kome je govorio bilo je njegovo tijelo. Kad je ustao iz mrtvih, njegovi učenici su se sjetili da je to govorio i povjerovali su Pismu i Isusovim riječima."*

Svjedoci protiv Isusa na suđenju: *„Ovaj je rekao: 'Mogu da porušim Božiji Hram i da ga ponovo sagradim za tri dana.'"* (Matej 26:61) *„A prolaznici su ga vrijeđali. Mahali su glavama i govorili: 'Spasi samog sebe, ti koji rušiš Hram i gradiš ga za tri dana! Siđi sa krsta ako si Sin Božiji!'"* (Matej 27:39, 40) *„Mi smo ga čuli kako govori: 'Razvaliću ovaj hram načinjen ljudskim rukama i za tri dana sagradiću drugi koji neće biti načinjen ljudskim rukama.'"* (Marko 14:58)

b) Svršetak starog hrama

Matej 23:38: *„Eto, ostavlja vam se vaša kuća pusta."* Hram ostaje „pust" zbog Božjeg napuštanja zemaljske svetinje i prestanka tipske službe.

Luka 23:45: *„Tada se zavjesa svetilišta rascijepila po sredini."* Hristova smrt na krstu označila je kraj važnosti službe u zemaljskom svetilištu.

Matej 24:1, 2: *„Isus izađe iz Hrama, i dok je odlazio, priđoše mu njegovi učenici, pokazujući mu hramsko zdanje. 'Vidite li sve ovo?' upita ih on. 'Istinu vam kažem: neće ovdje ostati ni kamen na kamenu koji neće biti razvaljen.'"* Istorijski, hram je razoren 70. godine n.e. i nikada se više nije obnovio.

Zapazimo da Zaharijino proročanstvo takođe najavljuje Hristovu svešteničku službu! Upravo prema preciznoj tipologiji obreda i praznika, Mesija je prvo morao da se **kvalifikuje** za Spasitelja svojim

rođenjem, životom po Zakonu i napokon svojim **posredničkim** prihvatanjem bremena grijeha i **prvom** smrću, da bi ga kao takvog Bog podigao da **preuzme ulogu istinskog prvosveštenika**, posrednika za Božji narod (vidi Jevrejima poslanicu). Hrist nikako nije mogao biti sveštenik prije ispunjenja navedenih uslova. Istovremeno, to je značilo okončanje zemaljske tipske službe, praznika i Hrama (vidi Danilo 9:27; Matej 23:38; Jovan 4:20, 21; Jevrejima 3:1; 4:14-16; 5:1-6; 7:11-28; 8:1-13; 9:1-28; 10:18).

Konotacije eventualne gradnje trećeg hrama u Jerusalimu

Odbacivanje Isusa, Mesije, Izdanka, Spasitelja, Pravednika, dovelo je do toga da se Božja obećanja Izraelu data u Starom savezu, nijesu nad njima bukvalno ispunila niti ta obećanja imaju dalje značenje u kontekstu jevrejske nacije, pa ih zato ni Isus ni apostoli ni Novi savez i ne pominju. Sva Božja obećanja ispuniće se na kraju, na novoj Zemlji i u novom Jerusalimu (vidi Otkrivenje 21:1-4).

Građenje hrama i uspostavljanje službe u njemu predstavljalo bi bogohuljenje najvećeg stepena i ignorisanje Hristove vječne i jedinstvene žrtve koja nas jedina može spasiti.

Dispenzacionalisti Hristovog vremena (judaisti) tvrdili su iste stvari koje danas tvrde njihovi savremeni simpatizeri: da će njihovo kraljevstvo konstituisano kao teokratska država nastaviti da postoji zato što Božja obećanja koja se tiču zemaljske slave i superiornosti Izraela moraju da se ispune po svaku cijenu; da će sam Mesija podržati njihovo buduće postojanje kao izabrane nacije; da je Njegov primarni zadatak bio da potčini neprijatelje Izraela; da Danilovo proročanstvo o određenom vremenu „odsiječenom“ specijalno za Jevreje ne treba da se razumije kao Božje raskidanje saveza i (za)kletve sa njima; da to proročanstvo ne treba ni da se proučava; da je njihov prosperitet, dobrobit i spasenje Božji jedini izbor pošto nijedan drugi narod na svijetu nije čak ni uzet u obzir za spasenje; da ih njihova djela zakona preporučuju za spasenje (oni su „najmoralniji“, „imaju najbolje

porodice“, „najviše drže Zakon“…), i da mora da je po srijedi neka zabuna sa Božje strane pošto s njima nije razgovarao toliko dugo vremena (dispenzacionalisti vole da kažu da je Bog „suspendovao“ službu 70. godine n.e., ali ko je još čuo za suspenziju koja traje dvije hiljade godina); da je Bog bio vezan savezom koji je sklopio sa Abramom i da su oni, budući da su djeca Abramova, jedini legitimni nasljednici svih blagoslova obećanih njemu.

Kakav je bio Božji odgovor, nalazimo u Novom savezu. Vrlo važno je zapaziti da se svaka Isusova propovijed ili priča o kraljevstvu vezivala za **kraljevstvo nebesko**, a ne zemaljsko.

Judaizam je u dane kada je hrišćanstvo već bilo osnovano u suštini bio isto što i dispenzacionalizam. Bio je to reaktivni pokušaj agitatora infiltriranih u novosaveznu zajednicu koji su pokušavali da:

a) natjeraju te obraćenike da se vrate starosaveznom uređenju;

b) vrate istoriju Plana spasenja od „boljeg“ na „dobro“;

c) od nebeskog Jerusalima upoređenog sa majkom pravih nasljednika Božjeg nasljedstva i sa slobodnom ženom, Sarom, koja je imala obećanje, vrate vjernike natrag na zemaljski Jerusalim upoređen sa robinjom, Hagarom, čiji sin nije bio obećani naslednik (Galatima 4:24-31);

d) od obrezanja srca odvojenog od svjetovnih aspiracija i želja i potpuno posvećenog i „vjenčanog“ sa nebeskim Ženikom u ljubavi vječnog saveza, okrenu natrag na obrezanje tijela koje za one u Hristu nije imalo nikakav značaj, pošto nijedan pravi hrišćanin iz Jevrejstva nikada nije ni pomislio da ne sklapa brak sa hrišćankom iz ne-Jevrejstva;

e) od stvarnosti i ispunjenja u Hristu skrenu natrag na sjenke i običaje koji su ukazivali na te stvarnosti;

f) od slobode u Hristu vrate se natrag u ropstvo.

Posljedica uticaja ovih „agitatora“ i „grupe iz obrezanja“ bila je pogubna za obraćenje Jevreja koji su na kraju prestali da se pridružuju ranoj hrišćanskoj zajednici.

Uticaj savremenih dispenzacionalista takođe je poguban, pošto oni tvrde da je jevrejska nacionalnost još uvijek važan predmet, jer su oni još uvijek izabrani Božji narod i nikada nisu ni prestali da budu izabrani narod. Taj uticaj, ako se ne razobliči, mogao bi da spriječi obraćenje Jevreja u svijetu u današnje vrijeme.

Dispenzacionalizam je reakcija vjerskog Vavilona na Reformaciju i njeno obilježavanje pape kao antihrista. Takav odgovor nije bio nov; u svojoj suštini to je bio farisejski judaizam u vrijeme kada je radosna vijest o nebeskom Kraljevstvu počela da se objavljuje i to je bio glavni razlog što su Jevreji odbacili jevanđelje i Mesiju.

Savremeni dispenzacionalizam i farisejski judaizam u osnovi su iste doktrine. Ove „judejske bajke“ se intenziviraju kad god Božji narod prolazi kroz neke ranjive periode. Uticaj ovih doktrina bio je fatalan za obraćenje Jevreja u ranom periodu hrišćanstva i mogao bi biti fatalan u sadašnje vrijeme zato što ih protestantski dispenzacionalistički propovjednici guraju natrag u stari nacionalni ponos i aroganciju.

Konačno, da bi lakše razumjeli kakav zajednički interes veže judaiste, dispenzacionaliste i otpale crkve, evo nekih zajedničkih imenitelja:

i) Svi oni razmišljaju „po tijelu“ i ne zanima ih stvarno pokajanje, promjena karaktera i obraćenje Bogu.

ii) Oni preferiraju **pripadnost** određenoj naciji, ustanovi ili crkvi, jer je to, po njima, preduslov za spasenje.

iii) Svi zajedno žele **skrenuti pažnju** sa ključnih faza Plana spasenja i jasne **identifikacije** sila zla, odnosno žele sa sebe skinuti hipoteku Božjih neprijatelja. Oni bi to naravno mogli da hoće, ali samo kao pojedinci (u čoporu ljudi imaju osjećaj lažne sigurnosti) i pod uslovima spasenja koje je Bog dao.

iv) Iza cijele te koncepcije stoje Sotona i demoni, kao duhovni mentori koji preko okultne elite i tajnih društava usmjeravaju čovječanstvo u pogrešnom pravcu, gdje god to mogu. Jedna od najdjelotvornijih

metoda je pravljenje plagijata iz biblijske istorije, što ujedno omogućava stvaranje teološke zbrke.

v) Priprema svijeta za konačni veliki sukob između Hrista i Sotone, kako bi se ljudi što masovnije svrstali na pogrešnu stranu, uključujući sve „velike“ svjetske religije.

Petrovićevo pozivanje na Elen Vajt

Miroljub Petrović deklarativno priznaje da je Elen Vajt Božji prorok i s vremena na vrijeme svojim sledbenicima preporučuje njene knjige. Moramo se zapitati koliko on zaista poznaje spise Elen Vajt, jer su u očiglednoj kontradikciji sa njegovom teologijom. Ali kada se desi da mu neko ukaže na te kontradiktornosti, Petrović insistira da je njegovo tumačenje ispravno, a da Elen Vajt „nije razumjela neka pitanja“ ili da joj to „nije bilo dato“. Ovo se posebno odnosi na Izrael i Jevreje u kontekstu posletka vremena.

U knjizi „Velika borba“ vrlo detaljno su opisani poslednji događaji, ali nema ni riječi o velikom obraćenju Jevreja.

Hajde da pogledamo šta je o tome pisala gđa Vajt.

„Zatim mi je ukazano na **pojedince koji se nalaze u velikoj zabludi vjerujući da im je dužnost da odlaze u stari Jerusalim, i misle da tamo imaju zadatak koji se mora izvršiti prije no što Gospod dođe**. Takvo shvatanje je sračunato na to da se misli i interesovanje odvrate od sadašnjeg djela Božjeg i objavljivanja vijesti Trećeg anđela; jer će oni koji smatraju da treba ići u Jerusalim stalno misliti samo o tome pa će i svoja sredstva uskratiti djelu sadašnje istine da bi takvo putovanje obezbijedili sebi ili drugima. Vidjela sam da se takvom misijom ne bi postiglo neko stvarno dobro, **da bi trebalo mnogo vremena dok bi samo neki od Jevreja mogli da povjeruju u prvi Hristov dolazak, a koliko bi tek vremena i truda trebalo uložiti da bi oni mogli da se uvjere u Njegov drugi dolazak**. **Vidjela sam da je Sotona pojedine na ovaj način toliko obmanuo da oni toga radi prepuštaju propasti tolike duše u svojoj zemlji, koje ih**

okružuju i kojima bi mogli pomoći i navesti ih da drže Božje zapovijesti. Vidjela sam isto tako da se *stari Jerusalim nikada više neće podići, i da Sotona ulaže krajne napore kako bi misli Božje djece, u ovo vrijeme sabiranja, usmjerio na to, i kako bi na taj način svu njihovu pažnju i interesovanje odvratio od sadašnjeg Božjeg djela i naveo ih da zanemare toliko neophodnu pripremu za dan Gospodnji*." (Early Writings, pp. 75-76)

„**Vidjela sam da je Bog napustio Jevreje kao naciju... kao nacija oni su zauvijek napušteni od Boga**." (Spiritual Gifts, vol. 1, p. 107)

U vrijeme kad je Vajtova ovo pisala, među adventistima je bilo zagovornika ideje o obraćanju Jevreja. Dakle, nemoguće je pomiriti vjerovanje u nadahnuće Elen Vajt i vjerovanje u eshatološko obraćenje Jevreja kao nacije.

Evo još jedne Petrovićeve tvrdnje: „Elen Vajt o tome [obnovi Izraela] govori u knjizi *Evangelizam* na nekoliko mjesta gdje kaže: 'U jedan dan rodiće se jedan narod.' Iz konteksta se vidi da su u pitanju oni koji će preživjeti čišćenje u jevrejskom (fizičkom) narodu."[4]

Da pogledamo šta zaista stoji u kontekstu ove izjave.

„Neophodnost novorođenja nije ostavila toliko snažan utisak na Nikodima, koliko je ostavio način njegovog ostvarivanja. Isus ga je ukorio, pitajući kako on, vođa i učitelj u Izraelu, tumač proročanstava, može da ne bude upoznat sa ovim stvarima. Da li je uzalud čitao svete spise, kada nije uspio razumjeti iz njih da srce mora biti očišćeno Duhom Božijim od svoje prirodne prljavštine prije nego što može biti spremno za Nebesko kraljevstvo? Hrist ovdje nije pomenuo vaskrsenje tijela iz groba, **kada će se narod roditi u jednom danu**, već je govorio u vezi sa unutrašnjim djelovanjem milosti na neobnovljeno srce." (Spirit of Prophecy, Vol. 2, p. 102)

Očigledno se „jedan narod rađa u jednom danu" o vaskrsenju, tj. prilikom Hristovog drugog dolaska. Nema ni govora o „čišćenju Jevreja

[4] Forum Centra za prirodnjačke studije, 08.12.2020.

u Izraelu“.

Dakle, projudaističke doktrine se nigdje ne uklapaju u scenario posletka vremena. Ovu ovozemaljsku-utopijsku doktrinu lansirali su najprije jezuiti u cilju skretanja pažnje tumača proročanstava sa papstva. Literalisti – koji su imali jako uporište među anglikanskim evangelicima – su insistirali na tome da se starosavezna mesijanska proročanstva moraju doslovno i detaljno ispuniti u milenijumskom kraljevstvu, posebno doslovnom Izraelu i Judi u tijelu. Prema ovom stanovištu, kraljevstvo, premda njime vlada Hrist i vaskrsli i ovjekovječeni sveci, uključivalo bi smrtne Jevreje u Palestini; njegova prijestonica bi bio doslovni Jerusalim, sa doslovnim hramom, u koji bi dolazili oni „preostali od naroda“, još uvijek u smrtnom tijelu; dok bi se proba i smrtnost nastavili kroz milenijum.[5] Ovaj koncept očigledno uključuje i vrlo pogrešno razumijevanje milenijuma. Petrović je to shvatio, pa ne uključuje milenijum na Zemlji u svoju teoriju, ali je eshatologija koju iznosi i dalje kritično pogrešna i vezana za iste zablude.

Premda je kroz istoriju ranog mileritskog i adventnog pokreta bilo pogrešnih ideja o Jevrejima, stav adventista sedmog dana se iskristalisao kroz nekoliko ključnih tačaka:

1. Obećanja o kraljevstvu drevnom Izraelu bila su uslovna.

„Mnoga od njih su im [Jevrejima] uslovno data, a uslovi nisu ispoštovani, tako da im sada obećanja nisu dobra…“[6]

„Ovdje [u Jer. 18:7-10] imamo nepromjenljive uslove pod kojima se daju sva nacionalna obećanja.“

---

[5] Source Book, nos. 1052, 1073 and note, 1077 (on “Mr. Begg’s theory”).

[6] [Himes], Editorial, Advent Herald, n.s. 5:44, 60, March 9 and 23, 1850. On this and on the next item (2) see also O. R. Fassett, in Advent Herald, n.s. 5:108, May 4, 1850, and n.s. 9:30, Jan. 24, 1852; opponent cited in Advent Harbinger, n.s. 1:388, May 25, 1850; “Address” adopted at Boston conference, Advent Herald, n.s. 5:150, June 8, 1850. This had long been Adventist doctrine; see reprint from Signs of the Times, 1842, in Review and Herald, 5:123, May 9, 1854; Litch, Prophetic Expositions, vol. 1, p. 57; [Bliss?], in Advent Shield, 1:430-432, April, 1845; [Himes], Editorials, in Advent Herald, 13:97, May 1, 1847; n.s. 2:180-181, Jan 6, 1849.

2. Ova obećanja su uskraćena zbog neispunjavanja uslova.

„Kad je [Hristos] došao,… i njegova nacija ga je odbila, njihova proba se završila… Nacionalna proba za uživanje nasledstva i kraljevstvu [Božjeg] bila je pri kraju.“[7] [Mat. 21:43 citirano.]

3. Ova proročanstva prikazuju šta bi moglo biti da su ispunjeni uslovi.

„Da su oni [Jevreji kao narod] bili vjerni svojim saveznim obavezama prema svom Bogu, čini se da bi konačno bili blagosloveni na način sličan blagoslovima obećanim na novoj zemlji…

[Posle vavilonskog ropstva] temeljno pokajanje i nastavak poslušnosti, ponovo bi im obezbijedili obećanje o… ultimativnoj državi koja je bila obećana njihovim očevima i izgubljena.“[8]

4. Neka od ovih proročanstava bila su ispunjena Jevrejima u prošlosti.

„Proročanstva koja bi trebalo da pružaju Jevrejima i Jerusalimu buduću nadu [uključuju] i proročanstva koja se odnose na obnavljanje Jevreja iz zatočeništva u Vavilonu.“[9]

5. Neka će biti ispunjena „pravom Izraelu“ u konačnoj nagradi spasenih.

„Tada će [pri vaskrsenju pravednika] biti verifikovano drevno obećanje: ‘Evo, narode moj, otvoriću vaše grobove ... i uvešću vas u zemlju Izraelovu...’ Patrijarsi i njihovo pravo sjeme naslijediće obećanu teritoriju kada će živjeti u vaskrslom stanju.“[10]

---

[7] Litch, Lecture 2 on Matt. 24, Advent Herald, n.s. 6:292, 293, Oct. 12, 1850 (cf. his next installment, p. 300, Oct. 19).

[8] [Himes], Editorial, Advent Herald, n.s. 2:180, Jan. 6, 1849.

[9] “Address” adopted at Boston conference, in Advent Herald, n.s. 5:150, June 8, 1850. See also William Miller, “Review of Smith and Cambell” in his Views (1842), p. 179; also his “On the Return of the Jews,” ibid., p. 229; William Sheldon, in Advent Harbinger, 18:43, Jan. 27, 1849; [Himes], Editorial, Advent Herald, n.s. 5:44, 60, March 9 and 23, 1850.

[10] R. Hutchinson, “The Kingdom of God,” part 1, Advent Herald, n.s. 6:254, Sept. 7, 1850 (cf. his part 2, ibid., p. 286, Oct. 5). See also William Miller, “On the Return of the Jews,” in his Views (1842), p. 229; Henry Dana Ward, “The Hope of Israel”

6. Starosavezna proročanstva moraju se shvatiti u skladu sa nadahnutim tumačenjem Novog saveza.

„[Neka obećanja] nadahnuti komentatori u Novom savezu objašnjavaju da su dobra prema svima koji su vjere našeg oca Abrama, prema svima koji su nakalemljeni na dobru maslinu.“[11]

„Da nismo imali nadahnuto [novozavetno] izlaganje obećanja koja se odnose na nasledstvo ‘Abrama i njegovog sjemena’, bilo bi izgovora za primjenu obećanja na Abrama i njegovo sjeme prema tijelu… Ali trebalo bi nam novo otkrivenje prije nego što se usudimo primijeniti ta obećanja na Jevreje, kao takve,… jer ih je Pavle primijenio drugačije.“[12]

Odavde je jasno da se pojam Izrael odnosi na „nas“, na duhovni Izrael koji je u sadašnjoj istini. Zatim u nastavku ona naglašava:

„Od 1844. godine vrijeme više nije bilo probni kamen niti će ikada više biti.“

To znači da su vremenska proročanstva okončana sa ulaskom u vrijeme Istražnog Božjeg suda i Hristove službe u nebeskoj Svetinji nad svetinjama. Dakle, svaka primjena vremenskih proročanstava u vremenu u kojem sada živimo je pogrešna i vodi na krivi put. Ovo je jako važno da imamo na umu kad god se pojave „tumači“ koji projektuju svoje eshatološke teorije na vremenskim odrednicama.

(1842), reprinted in Advent Herald, n.s. 5:130, May 25, 1850; Litch, Prophetic Expositions (1842), vol. 1, p. 58; [Himes], Editorials, Advent Herald, n.s. 2:181, Jan. 6, 1849; ibid., n.s. 5:44, March 9, 1850; “Address” of Boston conference, ibid., n.s. 5:150, June 8, 1850.

[11] [Himes], Editorial, Advent Herald, n.s. 5:44, March 9, 1850.

[12] L. D. Mansfield, “The Future Age,” Advent Herald, n.s. 6:398, Jan. 11, 1851 (cf. preceding installment, p. 390, Jan. 4, 1851). See also Miller, “Lecture on the Two Sticks,” in his Views (1842), pp. 96, 97. Himes (unsigned editorial, Advent Herald, 13:97, May 1, 1847) and O. R. Fassett (ibid., n.s. 5:108, May 4, 1850) complained of the error of not using the New Testament interpretation of the Old Testament prophecies.

Rezime

U zaključku možemo konstatovati da nemamo nikakvih opravdanih biblijskih argumenata za teorije o zasebnom statusu i Božjem tretmanu jevrejskog ili bilo kojeg drugog naroda u posletku vremena. Sam Isus Hrist nigdje nije najavio takvu mogućnost, naprotiv.

Postoje eksplicitni biblijski navodi da teokratija neće i ne može biti uspostavljena na zemlji kao paralelni sistem. U Danilu 2. glava data je panorama zemaljskih kraljevstava do kraja istorije pobune. Tu je jasno rečeno da se Božje kraljevstvo uspostavlja kao vječno, bez ikakve pomoći čovjeka, i da anulira sva prethodna.

Isus je objasnio u Jovanu 18:36 da Njegovo kraljevstvo nema veze sa ovim svijetom niti se može braniti silom palog čovjeka. Dok je govorio o prirodi Božjeg kraljevstva koje se duhovno začinje u nama, Isus je takođe govorio o realnosti Božjeg kraljevstva koje neće biti uspostavljeno prije Drugog dolaska (Luka 21:31; 22:18).

Podršku za projevrejske teorije nigdje ne nalazimo ni u spisima Elen Vajt.

Primjena vremenskih proročanstva iz Danila i Otkrivenja (vidi str. 6) koja navodno pokrivaju doslovne periode vezane za eshatološke događaje oko Izraela – 2300, 1260, 1290 i 1335 dana – potpuno je neodrživa i pogrešna (za detalje vidi: „Danilo i istorija svijeta u biblijskom proroštvu“ i „Otkrivenje života i apokalipsa smrti“, P. Simović).

Da li ćemo „voz“ za budući vječni život čekati na pogrešnoj stanici zavisi samo od nas. Ukoliko se opredijelimo za bilo kakvo manipulativno učenje, mi se nalazimo na nesigurnom tlu, a rezultat može biti konačna propast. Nemamo izgovora ako to bude slučaj.

Autor: Pavle Simović